

ŽELEZAR

Leto IX.

Jesenice, 17. novembra 1967

Poštnina plačana v gotovini

Številka 46

Več razumevanja in pomoči novatorski dejavnosti

Na sedmi letošnji seji komisije DSZ za oceno tehničnih izboljšav so obravnavali sedem v zadnjem času izvedenih in v oceno predloženih izboljševalnih predlogov. Vseh sedem tehničnih izboljšav je bilo utemeljenih in pozitivno ocenjenih. Avtorjem je bilo to pot priznanih in izplačanih sedem odškodnin, rent in nagrad v skupni višini 3.000 N din.

Morali se bomo maksimalno prizadevati, da vrsto iznajditeljev, novatorjev, racionalizatorjev in avtorjev pomnožimo. Ravno v tem času je vsaka pobuda za racionalizacijo in izboljšave še kako dobrodošla. Avtorji izboljševalnih predlogov bi želeli le to, da bi dobili na pristojnih mestih malo več razumevanja in pomoči, da bi lahko svoje zamisli čimprej koristno realizirali.

V pravilniku, ki v naši Železarni predpisuje postopke za prijavljanje in ocenjevanje izboljševalnih predlogov, je točno in dokaj jasno napisano, da morajo iznajditeljem, novatorjem in racionalizatorjem nuditi vso potrebno pomoč vse pristojne službe v Železarni. Na žalost pa avtorji tehničnih izboljšav pri realizaciji svojih zamisli nateče včasih na skoraj nepremostljive težave, zavist in nevoščljivost že pri prvem predpostavljene, namesto da bi dobili pomoč pri realizaciji svojih zamisli, ki bodo koristile celotnemu kolektivu. Taka je na žalost v naši Železarni vsakdanja praksa, ki hromi in zavira sproščen delovni in ustvarjalni polet mnogih, ki želijo v kolektivu napredka. Iznajditelji, novatorji in racionalizatorji zaman čakajo že več let na nov zakon in tudi interni pravilnik, ki bi določal spodbudnejše nagrade, rente in odškodnine na osnovi vloženega znanja, truda in opravljenega dela ter doseženih koristi in prihrankov.

Lahko smo prepričani, da se bo v naši Železarni bistveno povečala novatorska in racionalizatorska aktivnost takoj, ko bodo ustvarjeni boljši pogoji, ko se bodo vsi pristojni v naši Železarni v večji meri zavedali, da so nam iznajditelji, novatorji in racionalizatorji v času reševanja številnih proizvodnih in tehnoloških problemov še kako potrebni.

Cas, v katerem vsi bridko občutimo nerentabilnost, nas sili, da mobiliziramo vse progresivne in ustvarjalne sile, da se pojavijo novi Pikoni, Zbontarji, Gasarji, Nagodeti

in številni drugi, ki so v preteklih letih sami uspešno rešili veliko težkih problemov s ciljem povečati storilnost in dvigniti proizvodnjo in kvaliteto naših izdelkov. Prepričani smo, da je v posameznih obratih še veliko neizkoriščenih pobud in zamisli, ki jih je treba samo prebuditi.

Na zadnji sedmi seji komisije DSZ je bilo priznanih sedem spodbudnih odškodnin in nagrad v skupni višini 3.000 N din, kar je razmeroma malo v primeru z vloženim znanjem in trudom avtorjev tehničnih izboljšav. Predlagatelji izboljšav:

JOŽE KNIFIC, delovodja pocinkovalnice v valjarni Javornika II — priznana in izplačana mu je bila odškodnina v višini 1.000 N din za POVEČANJE HITROSTI NA LINIJI POCINKANJA. S to izboljšavo je avtor bistveno povečal proizvodnjo pocinkane pločevine.

OTO PIRC, delovodja jeklovleka — priznana in izplačana mu je bila tretja, zadnja letna renta ZA HITREJŠE IN CENEJŠE POPRAVILO CALLOW VLEČNIH STROJEV v višini 200 N din.

Tehnična izboljšava št. 1781 od vzdrževalcev iz valjarne Bela IVANA SREBRNJAKA in ALOJZA MIKLAČIČA, BOLJŠE TESNENJE REDUKTORJEV NA KLEŠČNIH ŽERJAVIH V STRIPPER HALI v valjarni Bela, je bil pozitivno ocenjen. Avtorjema je priznana enkratna skupna odškodnina v višini 300 N din.

MATKO MEDJA iz orodjarne strojnih delavnic je prejel za svojo tehnično izboljšavo št. 1782 ZVOČNE IN SVETLOBNE SIGNALNE NAPRAVE ZA MERJENJE PRITISKA IN PRETOKA NA GREBENJAKIH v stari valjarni žice enkratno odškodnino v višini 200 N din.

Izboljševalni predlog št. 1783 od mojstra mehanika iz garaže JOŽETA MIKO, LAŽJE, CENEJŠE IN BOLJŠE POPRAVILO VENTILOV PRI VSEH EKSPLOZIJSKIH MOTORJIH, je bil pozitivno ocenjen. (Nadaljevanje na 2. strani)

Od besed k dejanjem

Razvijati moramo občutek pripadnosti kolektivu

V naših dosedanjih razgovorih s predstavniki posameznih delovnih enot smo želeli spoznati, kako so v posameznih DE sprejeli skrčeni delovni čas oziroma kaj so ukrenili, da bi ostali na nivoju proizvodnih rezultatov pred tem ukrepom. Ves ta čas pa je bilo prisotno tudi vprašanje temeljitega pretresa normativa delavcev, kar je tesno povezano z nižanjem proizvodnih stroškov in seveda s pocenitvijo proizvodnje. Z vsem tem pa je bilo prepleteno tudi vprašanje delitve osebnega dohodka in notranjega odnosa v delovnih enotah. K razgovoru o teh in drugih vprašanjih smo danes povabili obratovodja DE plavž FRANCA GLOBOČNIKA in Angela ŽNIDARŠIČA, člana sindikalnega odbora DE plavž.

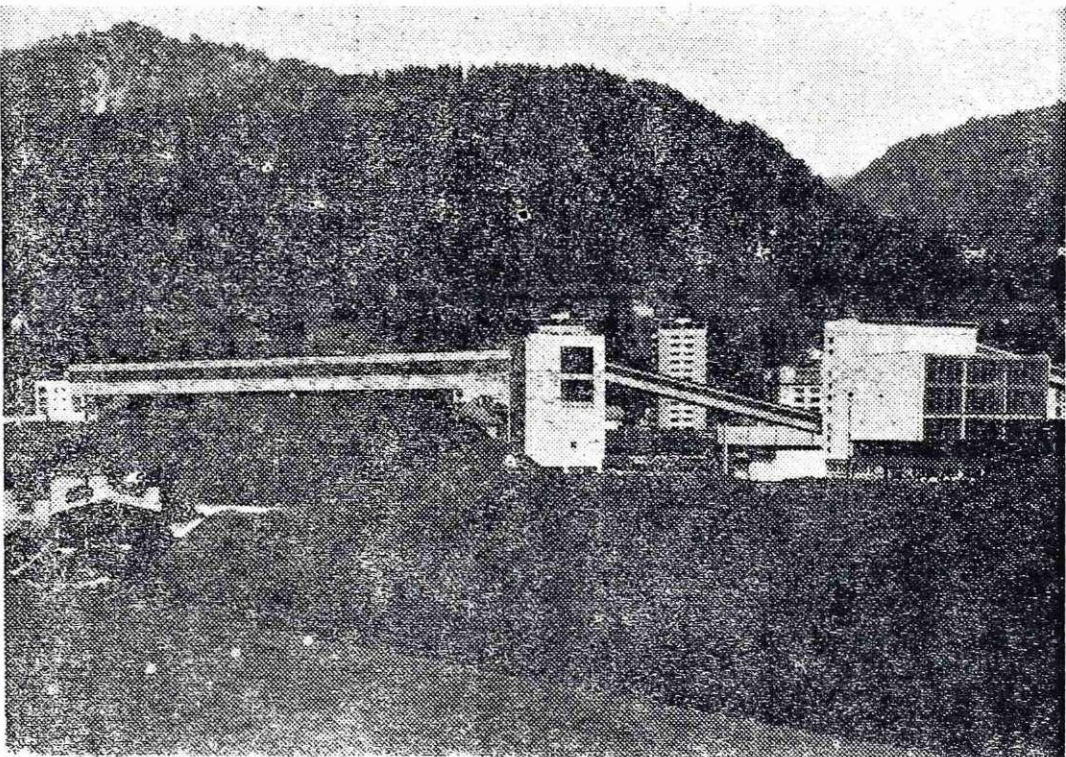
VPRAŠANJE: Kako je skrče ni delovni čas vplival na delovno enoto in njene proizvodne rezultate in kaj je bilo v enoti ukrenjeno, da bi ostali na istem proizvodnem nivoju oziroma da bi povečali produktivnost za 14 %, kar bi pomenilo ostati na istih osebnih dohodkih?

ODGOVOR: Franc GLOBOČNIK: V naši delovni enoti smo z vso resnostjo sprejeli ukrepe samo-

upravnih organov. Posebna komisija je temeljito pregledala in prečistila normativ delavcev tako v proizvodnji, kot v drugih obratnih službah. Stari normativ, po katerem smo imeli 292 zaposlenih v proizvodnji in službah, smo znižali na 288 ob tem, da smo zaradi skrčenega delovnega tedna uvedli popolno četrto izmeno. Tako učinkovit poseg je bil možen tudi zato, ker je pričelo v tem času

obratovati nekaj novih naprav. S pričetkom obratovanja I. faze nove aglomeracije, kjer je odpadlo ročno razkladanje koksa, smo na tem področju znižali stalež za 24 delavcev, katere smo razmestili na nove naprave. Tudi s priključkom plavža števil. 1 na stolpne čistilce, s čemer smo ukinili stare plinske čistilce, imenovane LURGI I., smo pridobili šest delavcev, to je iz vsake izmene po dva. V vseh ostalih oddelkih smo na predlog komisije zmanjšali število delovnih mest in sicer: pri plavžih 15, v aglomeraciji za 8, rudarni 11, pri pralnih pečeh za 12, v skladišču koksa 24, v apnenici 3 in v kamnolomu 12 delovnih mest.

Nova organizacija in tehnologija pa sta zahtevali, da (Nadaljevanje na 5. strani)

»Naprave so vaše in drage, zato jih skrbno vzdržujte«, je dejal v razgovoru inž. Gdynia, ki je vodil montažo nove aglomeracije (razgovor berite na 3. strani)

Iz valjarne Bela

V oktobru le ena reklamacija

Delavski svet valjarne Bela je imel 4. novembra 5. redno sejo. Najprej so pregledali sklepe zadnje seje, nato pa analizirali delo, odkar so uvedli skrajšani delovni čas. Sledila so še poročila komisij.

V zvezi s 1. točko dnevnega reda so imeli več pripomb, med drugim pa so ugotovili, da so dobili samo eno reklamacijo in to v oblikovalnici profilov. Ugotavljajo tudi boljše rezultate, ki so jih dosegli v oktobru v primerjavi z rezultati v septembru. Tako so na bluminu dosegli mesečni plan s 122 %, prodali so 157 ton materiala; v valjarno 2400 so od-

dali 9.647 t., v valjarno žice 2.793 ton, v valjarno profilov 388 ton. Valjarna trakov je imela v oktobru plan 4.500 ton, izdelali pa so 6.492 ton in s tem dosegli mesečni plan s 144 %.

Med razpravo so ugotovili, da bo tudi v prihodnjih mesecih položaj precej boljši, če bodo delali tako dobro kot v oktobru. Le s prodajo niso v celoti zadovoljni. Tudi v prihodnje bo treba pospeševati delo v valjarni trakov, medtem ko so težave, ker naročniki oz. kupci pri svojih naročilih zahtevajo material v zelo kratkih rokih. Še posebej so poudarili, da bo treba paziti, da bodo

v valjarni 2400 dobavljene vse naročene pozicije.

Kritičen je tudi položaj z valji v bluming valjarni. Tako imajo v valjarni trakov zaenkrat samo en par valjev in bo treba paziti, ker bi sicer lahko prišlo do zastoja v tej valjarni. V Belgiji so že naročili valje, medtem ko so ostali valji v reklamaciji.

Ob koncu seje so obravnavali še vrsto vprašanj, ki se tičejo dela v obratu ter se seznanili z delom disciplinske komisije pri DS DE. Le-ta je izrekla nekaj kazni, predvsem opomine nekaterim delavcem v valjarni Bela.

-or

Uveljavljanje načel reforme in odnos do ljudi

Dosežena stopnja ekonomskega in družbenega razvoja je zahtevala preusmeritev k revolucionarnemu procesu na tem področju. Dosedanji sorazmerno premočrtni razvoj je prikrival številna objektivno obstoječa protislovja v gospodarstvu in na področju družbenih odnosov, ki so se v vsej svoji ostrini pričela kazati z uveljavljanjem reformnih ukrepov. Z njimi se pojavljajo številna pozitivna prizadevanja za njihovo razreševanje, hkrati pa tudi konflikti, dileme in nerazumevanje. Površne ocene ciljev reforme in s tem izbire sredstev in načina za njihovo doseganje dajejo pogosto nasprotno rezultate od pričakovanih. Reforma se v praksi pogosto skuša obravnavati kot splošni, višji družbeni cilj, ki se mu mora posameznik podrediti in tudi brezpogojno nositi njegove posledice. V ihti, da bi čimprej presegli nakopičena nesorazmerja med obstoječim stanjem in potrebami sedanjega in prihodnjega časa se večkrat pozablja, da je najvišji cilj reformnih prizadevanj položaj človeka in osvoboditev njegove osebnosti.

Tudi za Železarno velja, da bomo morali v prihodnje usmeriti prizadevanja za doseganje boljših ekonomskih rezultatov od človeka k tistim področjem, kjer imamo resnične rezerve. Osnovno protislovje, ki obstoji v našem gospodarstvu, je protislovje med obrtniško organizacijo in miselnostjo ter nujnostjo modernega industrijskega proizvodnje. To protislovje se danes pospešeno razrešuje s procesi na področju ekonomike, delitvenih odnosov in diferenciacije gospodarskih organizacij. Ta diferenciacija pa ne temelji samo na tem ali je nek kolektiv bolj ali manj fizično prizadeven, ampak so poleg splošne gospodarske politike in sodobnih delovnih sredstev elementi moderne organizacije dela, tehnologije, poslovanja in vedenje pomembnejši in učinkovitejši in najpogostejše edine učinkoviti.

Nedvomno sta delovna in tehnološka disciplina pomembna elementa za nemoteno vodenje tehnološkega procesa v podjetju. Toda le prepogosto skušamo vse težave, ki pri tem nastopajo strniti na vprašanje discipline. Taka enostranska prizadevanja za povečanje produktivnosti vodijo do ocen, da je preveč demokracije, da smo pokvarjeni in nedelavni, da nas je v Železarni preveč, da je potrebno del kolektiva odpustiti itd. Prizadevamo si ustvariti pridnega in ubogljivega delavca s tem, da neprestano ponavljamo kolikšno število ljudi je v Železarni preveč zaposlenih. Naš cilj je postal discipliniran pa če tudi nezadovoljen človek. Taka metoda reševanja težav v podjetju ne more roditi rezultatov. Od podpore celotnega kolektiva je odvisno kako bomo preživeli sedanje težko obdobje za podjetje in kako bo podjetje pripravljeno za čas, ko bo potrebno in možno polno izkoristiti delovna sredstva in delovne sposobnosti kolektiva.

Uspešno preseganje sedanjih težav v podjetju bo nedvomno zahtevalo temeljite, predvsem pa hitrejša kadrovske spremembe povsod tam, kjer so sedaj ljudje, ki zaradi fizičnih sposobnosti ali uvažanja novih zahtevnejših tehnoloških postopkov ne morejo uspešno delati. Toda pri tem ne moremo ravnati z ljudmi kot s številkami. Najpogostejše gre za ljudi, ki so dolga leta modernizacije in izgradnje ne samo lastnega podjetja, ampak tudi širše družbene skupnosti razdajali svoje fizične in umske sposobnosti. Danes ko bi morali uživati sadove svojega dela pa jih skušamo z različnimi ukrepi zamenjati z mlajšimi in sposobnejšimi. To je sicer nujen proces, ki pa ne sme ogroziti eksistence starejših sodelavcev. Neizgrajena kadrovska politika in sistem napredovanja ter sistem nagrajevanja, ki je omejen na neposredni delovni učinek oziroma položaj, pomeni, da se starejši sodelavci v tem procesu čutijo ogrožene, ker se jim zapira pot napredovanja. Taki odnosi ne samo, da povzročajo številne konflikte in nezadovoljstvo, ampak so in bodo resna ovira za hitrejšo spreminjanje izobrazbene strukture vodilnega kadra v podjetju. Če želimo na tem področju hitreje napredovati, predvsem pa usmerjati ta proces v skladu z načeli socialističnega humanizma, potem moramo zagotoviti, da bodo ljudje imeli možnost povečevati svoje osebne dohodke neodvisno od formalnega napredovanja na hierarhični lestvici. To pomeni, da moramo človeku zagotoviti, da bo plačan tudi za svoje delovne izkušnje, ki si jih bo pridobil na delovnem mestu, ker tega danes nimamo, povzroča neprestano rivalstvo za vodilna delovna mesta, konflikte med posamezniki ter posamezniki in podjetjem. Izogibamo se odkritega razgovora kadar skušamo nekoga zamenjati in iščemo različne birokratske postopke, ki vzbujajo pri ljudeh užaljenost in nezadovoljstvo. Na drugi strani sklepamo kompromise z ljudmi in jih pustimo na vodilnih delovnih mestih, čeprav to povzroča številne težave v proizvodnji. Če želimo hitrejšo odstranjevanje notranje težave v podjetju, morata dobiti kadrovska politika in izpopolnjevanje sistema nagrajevanja pomembnejšo vlogo.

4. seja IO sindikata

V četrtek, dne 9. novembra je bila 4. seja izvršnega odbora sindikata Železarne, kjer so razpravljali o aktivu predsednikov sindikalnih odborov, o poročilih komisij izvršnega odbora, nadzornega odbora in izvolili tajnika izvršnega odbora sindikata Železarne.

Skupni sestanki s predsedniki sindikalnih odborov so se pokazali kot zelo dobra oblika dela. Zadnji aktiv je dal zelo pozitivne rezultate. Obravnaval je posledice ukrepov, ki so jih sprejeli samoupravni organi Železarne v zadnjem obdobju. Težko je izpuščati katerakoli vprašanja ali navajati samo najbolj pomembna, ker je eno pogojeno z drugim. Dobrega gospodarjenja si ne moremo zamisliti brez dobrih medsebojnih odnosov, urejenega kadrovskega vprašanja, delitve dohodka po delu, izobraževanja, dobrega vodenja itd. Gledano na današnje stanje v kolektivu in na posledice ukrepov, ki so jih sprejeli samoupravni organi, zaenkrat še ni čuti vidnih rezultatov. Če prebiramo članke pod naslovom »Ali nočemo ali ne moremo ali ne znamo« je v tem dosti resnice in če ugotavljamo in smo ugotovili, da nam organizacija dela šepa potem je vzrok treba odpraviti. Že dalj časa se govori koliko nas je v Železarni preveč, te številke se gibljejo od 200 do 2.000. Po dovršeni rekonstrukciji bi nas bilo po predvidevanjih drugih lahko 1.000 manj. Nasprotno pa v sedanjih situaciji delovne enote od kadrovskega oddelka zahtevajo še delovno moč.

Potem so res vse govorice neutemeljene in naš delovni človek lahko opravičeno vpraša, kaj je še res. Ugotavljamo pri posameznih ljudeh, da se ne vključujejo več v razprave, ker se vsak boji odpovedi delovnega razmerja, ker je odvisen od dela svojih rok. V Železarni je okrožnica po kateri naj bi se pripravil predlog za odpuščanje delavcev, na osnovi katere vodilni člani kolektiva predvidevajo svoje podrejene za odpust. Ta okrožnica ni po nobenih socialističnih načelih sprejemljiva. V slučaju take potrebe bi šele temeljita analiza — ki jo na žalost še nima-

mo, pokazala katera delovna mesta so v Železarni odveč ne glede na njihovo vrednost. Izvršni odbor smatra, da lahko vse nedisciplinirane člane kolektiva odpuščamo v skladu z našo interno zakonodajo in da taki člani nimajo mesta v našem kolektivu.

Reforme v našem podjetju pojmuje tako, da so vzroki samo izven podjetja, da gre največ slabosti na račun zunanjih vplivov, ki jih v kolektivu ni mogoče spreminjati. Vendar nas to ne opravičuje, da ne bi bili doslednejši pri odstranjevanju pomanjkljivosti v kolektivu samem. Ne smemo in ne moremo pričakovati, da se bo reforma pri temeljih zamajala zaradi nas. Reforma je bila potrebna, da se med delovnimi organizacijami napravi selekcija katera bo lahko ostala, katera pa ne.

Če vrednotimo delavsko samoupravljanje kot močan družbeni faktor in kot pogoj za še hitrejši gospodarski napredek, potem je nedvomno skrb za delovnega človeka, skrb za samostojnega družbeno razgledanega delavca — upravljalca ena važnih nalog,

ki se povezuje tudi z nadaljnjim razvojem delavskega upravljanja.

Skrajni čas je, da vsemu temu že enkrat napravimo konec in da preidemo k sistematičnemu reševanju problemov in izvrševanju sklepov samoupravnih organov. Izvršni odbor smatra, da je zadosti gradiva in da imamo naloženih dovolj nalog — sklepov — da bi bilo vsako razglabljanje že odveč.

V nadaljevanju seje so razpravljali še o poročilih komisij, kar je najbolj razveseljivo, da se je v Železarni začelo sistematično reševati izobraževanje tistih delavcev, ki imajo manj kot 3 razrede osemletke. Nadaljnja akcija pa bo šla še naprej do izobrazbe, ki je potrebna za sprejem v tovarno.

Izvršni odbor je razpravljal in potrdil tudi pravilnik o podeljevanju podpor članom sindikata, ki so trenutno socialno ogroženi. Nadalje so tudi razpravljali o aktivnosti športne rekreacije in proračunu izvršnega odbora sindikata.

Na kraju seje so še izvolili novega tajnika izvršnega odbora sindikata železarne Jelenice tov. Vinka Pavlenča iz OTK.

Predsednik IO:
Srečko Mlinarič

Več razumevanja...

(Nadaljevanje s 1. strani)
njen in avtorju je bila priznana in izplačana enkratna spodbudna odškodnina v višini 300 N din.

ANTON VONČINA, dninski delovodja iz orodjarne strojnih delavnic, je prejel za svoj izboljševalni predlog št. 1784 NAPRAVA ZA REZKANJE UTOROV ZA ODJEMALCE TOKA NA ŽERJAVIH enkratno odškodnino v višini 400 N din.

Visoka spodbudna odškodnina je bila priznana in izplačana avtorjema tehnične izboljšave št. 1785 JOZETU ZBONTARJU in MATKU MEDJA iz orodjarne strojnih delavnic, ki sta izdelala zelo

uspešno NAPRAVO ZA BRUSENJE IN CENTRIRANJE NOŽEV NA REZKALNIH GLAVAH ZA REZKANJE KOKIL VEČJEGA FORMATA. Odškodnino v višini 600 N din sta avtorja za doseženi uspeh vsekakor zaslužila.

Več v zadnjem času izvedenih in v oceno predloženih tehničnih izboljšav bo ocenjenih in nagrajenih na prihodnji seji komisije DS za oceno tehničnih izboljšav.

Vsem nagrajenim avtorjem se zahvaljujemo za trud in jim čestitamo k doseženim uspehom ter priznanim in izplačanim denarnim odškodninam.

Zuro

Obračun uspeha po delovnih enotah

(2. nadaljevanje)
Razvoj obračuna po delovnih enotah

Tako kot vsak drug pojav je tudi obračun po delovnih enotah šel skozi več razvojnih obdobj, da je dobil obliko, ki jo poznamo danes.

Razvoj obračuna po delovnih enotah lahko razdelimo v glavnem v tri obdobja, ki se med seboj razlikujejo po pojmovanju bistva tega obračuna.

Za prvo obdobje je značilno, da se je pod obračunom uspeha po delovnih enotah smatralo popolna osamosvojitve posameznih organizacij-

skih delov podjetja tako, da se je podjetje pojavilo kot skupnost, samostojnih podjetij. Tako je delovna enota imela svoja poslovna sredstva (osnovna in obratna), svoje zaloge materiala, svoj žiro račun, svojo administracijo in svoje knjigovodstvo. Tako se je enotno podjetje razcepilo na vrsto samostojnih manjših podjetij, med katerimi so nastajala premoženjsko — pravna razmerja.

Do spremembe takega načina nazumevanja je prišlo, ko se je spoznalo, da podjetje tako ni nobena konfederacija samostojnih podjetij, ampak

da je pod obračunom po delovnih enotah treba razumeti samo decentralizacijo poslovne politike in operativnosti.

Ker je poudarek na decentralizaciji v cilju večanja iniciativnosti posameznih organizacijskih delov, se je decentraliziralo tudi naloge in kontrolo pri njihovem izpolnjevanju. To se pravi, da je bilo vzporedno z nalogami decentralizirano tudi obratno knjigovodstvo.

V obračunu po delovnih enotah ima knjigovodstvo zelo izrazito kontrolno funkcijo. Z decentralizacijo obratnega knjigovodstva je tako

Naš razgovor s poljskim inženirjem - šefom montaže nove aglomeracije

Naprave so vaše in drage, zato jih skrbno vzdržujte

Z montažo novih naprav na gradbišču aglomeracije smo začeli lani v septembru. Dela je najprej nadzoroval in vodil inž. Glowacki, za njim pa inž. Wspanialy. 12. maja letos pa je prišel na Jesenice inž. Gdynia iz projektantskega oddelka Biprohuta, ki istočasno zastopa tudi podjetje CENTROZAP iz Katowic. Istočasno je projektant naprav za našo aglomeracijo in šef montaže.

Ker inž. Gdynia v bližnji prihodnosti odhaja spet nazaj na Poljsko, smo ga pred njegovim odhodom prosili za odgovore na nekaj vprašanj; naši prošnjiki se je rad odzval.

Najprej nas je zanimalo, kako ocenjuje dosednji razvoj del in s kakšnimi problemi so se srečali pri montaži naprav.

»Težave so bile v tem, ker je montaža naprav potekala vzporedno z obratovanjem starih naprav in smo morali nove naprave postopoma uvajati oziroma vsklajati, tako da nismo motili delovnega procesa pri pripravi koksa za plavže. Montažna dela so se zavlekla predvsem zaradi kasnitve dobave elektro opreme.

Ko že govorim o težavah, naj omenim, da smo morali rešiti problem na trasi za rudo. Večkrat se je zgodilo, da so bili posamezni kosi rude preveliki (800 mm) in je bil zaradi tega delno poškodovan en trak. Vse kaže, da smo tik pred rešitvijo problema, tako da bomo na silosih pri zračalni napravi namestili rešetke, ki bodo dopuščale transport nesortirane rude največ do 400 mm, za kar so naprave grajene in je to normalno tudi v svetu.

Prvi koks je stekel po traku že 21. julija. Doslej smo pripravili že 25.000 ton koksa, to je prek 1.500 vagonov. V ilustraciji naj povem, da je bilo včasih potrebno za razložitev enega vagona dve do tri ure, sedaj pa le sedem minut. To je za ljudi nekaj novega. Začetek je bil težak, sedaj pa je položaj že boljši in sem zadovoljen. Predvsem sem zadovoljen s sodelovanjem z ljudmi« (op. pisca: inž. Gdynia je sicer izkušen ključavničar in je večkrat tudi sam prijel za delo, kadar je bilo to potrebno.)

Pomladi pričakujemo začetek montaže naprav same aglomeracije v objektu, ki ga prav v teh dneh oblagajo z DORISOL ploščami. Radi bi zvedeli kaj več o pripravah na omenjena montažna dela.

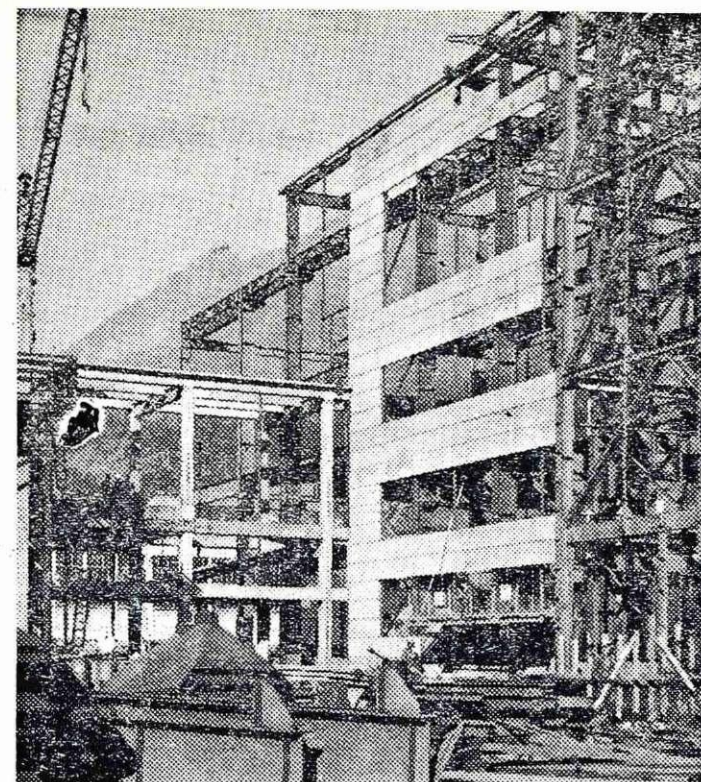
Šef montaže inž. Gdynia je povedal, da je bil projekt in montaža naprav zaupana njihovem podjetju, ki je med največjimi v Evropi. V tem podjetju je zaposlenih 1.700 ljudi, naprave pa projektirajo oziroma izdelujejo tudi za izvoz.

Ob koncu razgovora se je inž. Gdynia zahvalil vsem so-

zaposleni pri njih, pa se bodo morali zavedati, da so drage in da jih je treba skrbno vzdrževati. Skratka, zavedati se je treba, da so naprave vaše.

G. Gdynia je tudi velik prijatelj narave, zlasti gora. Dvakrat je bil na Triglavu, na Vršču, v Tamarju, v Karavankah in povsod mu je zelo všeč, zlasti pa, ker so naše planinske postojanke čiste in da je tudi organizacija glede prehrane gostov in prenočišč zelo zadovoljiva. Vse kaže, da se je inž. Gdynia kmalu privadil na naše kraje in mu slovenščina ne dela posebnih preglavic, zato smo se lahko z njim pogovarjali kar v našem jeziku.

— or

Objekt 22 v novi aglomeraciji oblagajo s fasadnimi ploščami

Tudi pri prevoznih stroških moramo gledati na vsak dinar

Verjetno članka v Železarnju »Dobro sodelovanje z železnico« in »Kako dolgo bomo še tako vozili« nista bila dovolj natančna in je prišlo do raznih mnenj, vprašanj in dvomov. Prav zato želim v tem članku zadevo bolj pojasniti, da bi bili naši sodelavci bolj seznanjeni s tem problemom.

Vemo, da je upravni odbor Železarnje na eni izmed svojih sej sprejel sklep, da se morajo tudi zunanji — eksterni prevozi blaga v cestnem prometu javljati le na enem mestu. To torej ni zamisel špedicije kot nekateri mislijo, špedicija je le izvajalec tega zelo koristnega sklepa. Naloga špedicije je bila le poiskati temu primeren rešitev, ki pa ni smela biti samo teoretična, temveč tudi v praksi izvedljiva in imeti za posledico tudi zmanjšanje prevoznih stroškov.

Ponovno poudarjam, da nas je to iskanje privedlo, da smo z železnico sklenili pogodbo o prevozu blaga v cestnem prometu, ker le tako lahko pričakujemo zmanjšanje teh stroškov. Le-ta pa je sklenila prevozno pogodbo

z novoustanovljenim prevoznim podjetjem Jesenice transport. Špedicija tako javlja vse blago, ki se mora prepeljati po cesti železnici in ne Jesenice transportu, kajti železnica nam nato oskrbi prevoz pri navedenem podjetju. Če torej za Železarno prevažajo blago Jesenice transport je za Železarno isto kot če bi to blago prevozila železnica. Npr. če bi Jesenice transport prevozilo na leto okrog 40.000 ton blaga, mora železnica povrniti Železarni okrog 14 milijonov starih dinarjev na prevoznih stroških. Od tega ima torej korist le Železarna, pa tudi občina, saj prevozno podjetje Jesenice transport plačuje svoje obveznosti občini Jesenice. Če bi pa navedeno količino blaga prevozila razna druga prevozna podjetja,

od tega ne bi imela Železarna nobenih koristi, pa tudi občina ne. Zakaj bi torej dopustili, da se denar oteka drugam, ko pa ga sami tako zelo potrebujemo, bodisi Železarna bodisi občina.

Mislim, da s tem pojasnilom lahko odpadejo vsi dvomi, zakaj dajemo v cestnem prometu prednost železnici oziroma Jesenice transportu.

Po drugi strani pa nam je železnica že omenila, da ne bi bilo prav, da ona prevažajo blago, ki ima zelo nizke prevozne tarife in da ne bi z njo sklenili tudi pogodbo za prevoz blaga v cestnem prometu, ki ima visoke prevozne tarife, glede na to, da nam s pogodbami daje velike ugodnosti pri prevozu blaga po železnici in v cestnem prometu.

Če torej z železnico ne bi sklenili pogodbe o prevozu blaga v cestnem prometu, potem bi sami sebe goljufali za priložnost, ki jo železnica (Nadaljevanje na 10. strani)

Inż. Gdynia projektant in vodja montaže nove aglomeracije

delavcem iz uprave osnovnih sredstev ter vsem tistim, s katerimi je delal skupaj pri montaži naprav v zadnjih mesecih. Dejal je: »Naprave so v redu, ljudje, ki bodo

kontrola avtomatično dobila obliko avtokontrole. To pa so vodje delovnih enot izrabili tako, da so rezultate prikazovali tako, kot je ustrezalo njim.

Nastaja pri tem še drugo vprašanje: pravimo, da obračun po delovnih enotah pomeni decentralizacijo. Vprašati se moramo: kaj decentralizirati? Ali poslovno politiko v pogledu izpolnitve planskih nalog ali obratno knjigovodstvo? Če decentralizacija pomeni decentralizacijo knjigovodstva, potem se moramo upravičeno bati, da od tega pač ne bo nobenih koristi. Decentralizacija ali centralizacija knjigovodstva rešuje samo organizacijska

vprašanja knjigovodstva, ne pa vprašanja ekonomike podjetja. Po vsem tem lahko zaključimo, da pozitivne in ugodne rezultate prinaša decentralizacija poslovne politike, ne pa decentralizacija knjigovodstva.

Zraven dokaza, da vprašanje decentralizacije knjigovodstva nima nobene zveze z decentralizacijo poslovne politike in da uvajanje decentralne lahko pomeni uvajanje avtokontrole, moramo opozoriti še na dejstvo, da decentralizacija obratnega knjigovodstva pomeni drobljenje knjigovodskega dela.

Iz takih izkušenj izhaja tretje pojmovanje bistva obračuna po delovnih enotah.

Ta vidi bistvo v decentralizaciji nalog, kjer knjigovodstvo spremlja razvoj in opozarja na pozitivne in negativne strani brez vsake decentralizacije z ozirom na mesto knjiženja.

Pojem in značilnosti delovne enote

Delovno enoto lahko definiramo kot organizacijski del podjetja s svojo posebno proizvodno nalogo v okviru podjetja. Na možnost izpolnjevanja teh nalog morajo imeti možnost vpliva in njihovo delo mora biti mogoče kontrolirati.

Ko opazujemo gornjo definicijo pojma delovne enote, se moramo najprej ustaviti na delu stavka, kjer se poudarja, da so to organizacij-

ski deli podjetja. To pomeni, da delovne enote glede na podjetje niso samostojne organizacije, ampak njegovi sestavni deli, ki naj opravljajo določene jim naloge. Naprej pomeni tudi to, da naloge posameznih delovnih enot ne smejo priti v nasprotje s proizvodno nalogo podjetja kot celote. Iz povedanega izhaja, da se interes delovne enote nujno mora podrejevati ekonomskemu interesu podjetja kot celote.

V naši gospodarski praksi se dogajajo primeri, da se premalo upoštevajo interesi podjetja kot celote. S tem se pojavlja miselnost, ki je sorodna pojmovanju prvega ti-

pa o bistvu delovnih enot, ki meni, da so delovne enote samostojna podjetja v okviru podjetja kot celote. To pa, kakor vemo iz praktičnih izkušenj, daje slabe rezultate.

V razmerah dohodkovnega sistema lahko trdimo, da najbolj ustreza definicija delovne enote, ki pravi, da z izrazom »ekonomska enota« označujemo v gospodarski praksi takšno proizvodno organizacijsko enoto, za katero lahko ugotovljamo kolektivni učinek dela, kakor tudi njen uspeh v celoti, pri čemer je uspeh lahko opredeljen s doseženim dohodkom ali samo z njegovim delom. (nadaljevanje)

Kratke vesti iz Železarne

Dobra vzdržnost obzidave ASEA električne peči

Pretekli ponedeljek je bila ASEA električna peč v remontu. Obok je vzdržal 68 šaržev in stena 70 šaržev. To je glede na dejstvo, da ta peč vsak dan poprečno zaradi redukcije električne energije ne obratuje okoli dve uri, dobra vzdržnost, tako za obok, kakor tudi za steno.

K.

Transformatorska postaja Hrenovica 35/5/0.4 KV v poskusnem obratovanju

Razdelilna transformatorska postaja Hrenovica 35/5/0.4 KV je po dokončni dobavi in montaži elektro opreme ter ureditve zaščite od 10. novembra 1967 v poskusnem obratovanju. S tem dnem je glede električnih priključkov možno obratovanje vseh naprav v predelovalnih obratih. Vzrok za precejšnjo zakasnitev pričetka obratovanja trafo postaje v Hrenovici je v nepravočasni dobavi elektro opreme iz tovarne Rade Končar iz Zagreba, kljub stalnim urgencam.

E. D.

Ali bo jeklolivarna dobila nova naročila?

Na obratovodstvu livarne so nam povedali, da v teh dneh pričakujejo razgovor s predstavniki Litostroja in Rade Končarja. Gre namreč za odlitje odlitkov večjih dimenzij za hidro centrale. Delo, ki naj bi ga prevzeli v naši jeklolivarni, je izven običajnih meja in tež ter izrednega pomena tako za Litostroj, kakor tudi za podjetje Rade Končar iz Zagreba ter naše podjetje. Za tako zahtevna dela imamo ustrezne strokovne kadre. Kolektiv jeklolivarne je že v prejšnjih letih izdelal nekaj zelo velikih odlitkov in zato lahko pričakujemo, da bo tudi v prihodnje dobro opravil zaupano mu nalogo.

Sivi livarni primanjkuje naročil za izdelovanje kokil

Pred nekaj dnevi smo se na obratovodstvu livarne pozanimali za podatke o položaju, ki je nastal zaradi pomanjkanja naročil kokil za potrebe martinarne. Povedali so nam, da v jeklo in kovinolitivarni delajo normalno, medtem ko v sivi livarni le delno obratujejo. Že v septembru je bilo naročenih le 500 ton kokil. V prejšnjem mesecu je bilo naročeno manjše za nadaljnjih 50 ton. V novembru se je kriza zaradi pomanjkanja naročil za kokile stopnjevala in dosegla višek, tako da jeklarna sploh ni izstavila naročila. Po vsej verjetnosti bo enak položaj tudi v decembru in bo morala siva livarna odvisne delavce dati na razpoložanje ostalim delovnim enotam. Tako so v prvi polovici novembra že zaposlili 28 delavcev iz sive livarne v drugih delovnih enotah: 9 v valjarni profilov, 4 v valjarni Bela, 8 na plavžu, 5 v žični valjarni ter 2 na plinski in vodni energiji.

V zvezi s tem naj še posebej pohvalimo delovodjo kolarjev Ruperta Kramarja, ki je brez ugovaranja prijel za fizično delo v kovinolitivarni kot livar-kalupar.

Seje samoupravnih organov v livarni

V zadnjih dneh oktobra in v prvi polovici novembra so imeli redne seje organi samoupravljanja v DE livarni. Obravnavali so proizvodno problematiko, največjo pozornost pa so posvetili položaju, ki je nastal zaradi pomanjkanja naročil za kokile. Tako na seji DS DE, ki je bila 24. oktobra, kakor tudi pozneje na seji zbora DE so iskali vzroke za takšno stanje. Ugotovili so, da martinarna obratuje z manjšim številom peči in zato tudi potrebuje manj kokil kot prej.

— or

Seja UO Železarne

Včeraj, 16. novembra 1967, je bila seja upravnega odbora, na kateri so obravnavali, po sklepu zadnje seje delavskega sveta Železarne, poročilo komisije za zadeve borcev NOV. Pregledali so še sklepe prejšnje seje upravnega odbora in reševali tekoča vprašanja in prošnje.

21. seja DS Železarne

V ponedeljek, 20. novembra bo v dvorani delavskega doma pri Jelenu 21. seja delavskega sveta Železarne, s pričetkom ob 7. uri. Predvidevajo, da bodo poleg rednih vprašanj: pregleda sklepov, poročila upravnega odbora in poročil komisij, obravnavali še poslovno poročilo za prvih devet mesecev letošnjega leta, problematiko gostinske enote Železar in priporočila zbora delovnih skupnosti skupščine občine Jesenice glede na stanje v Železarni.

Sestanek predsednikov DS in obratovodij

Danes, 17. novembra bo v dvorani pri Jelenu skupni sestanek predsednikov delavskih svetov delovnih enot in obratovodij. Na tem sestanku bodo obravnavali problematiko proizvodnje in izpolnjevanja naročil. Poročilo o tem bo podal tehniški direktor. Na ta sestanek so vabljeni še vodstvo sektorja za ekonomiko in vodstvo komercialnega sektorja ter celotna komisija za gospodarstvo in osnovna sredstva pri DSZ.

P.

Revizija normativa delovne sile

Na podlagi sklepa DS Železarne je treba v našem podjetju čimprej urediti problematiko nagrajevanja. V ta namen je pričela posebna delovna grupa obdelovati predloge novih, popravljenih normativov delovne sile v posameznih delovnih enotah, oddelkih in službah. Predloge so pripravili obratovodje oziroma vodje oddelkov in služb. Ko bo delo na obdelavi normativov končano, bo delovna grupa nadaljevala delo na oceni delovnih mest, ki ga je zaradi dela na reviziji normativa delovne sile začasno prekinila.

K.

Ugotavljanje primernih delovnih mest za invalide

Glede na vedno večje težave pri zaposlovanju delovnih invalidov in v skladu z zakonskimi predpisi je bila pri kadrovskem sektorju imenovana strokovna komisija z nalogo, da ugotovi in izdela seznam primernih delovnih mest za invalide. Že v prvem tednu popisa je komisiji uspelo s polnim razumevanjem obratovodstev oziroma vodstev ugotoviti 82 primernih delovnih mest, kjer bi lahko zaposlovali 194 invalidnih oseb. Ta mesta so sicer že pretežno zasedena z invalidi.

Če bo komisija tudi v drugih delovnih enotah našla toliko razumevanja kot v enotah talilnic, bo ob končanem popisu možno zaposliti še nekatere invalide. To pa je nujno, saj so nas zdravniki v obratni ambulanti že opozorili na nekaj sodelavcev, ki po končanem zdravljenju ne bodo mogli opravljati svojega dela!

P. Z.

Nove odločbe za delovne invalide

S 1. marcem letos je KZSZ Kranj zaradi spremembe predpisov izdal vsem delovnim invalidom ustavitvene odločbe, s katerimi so preklicali veljavnost odločb, na osnovi katerih so preje imeli invalidi pravico do nadomestila osebnega dohodka. Po dogovoru med Železarno in KZSZ Kranj so prizadeti invalidi prejeli sedaj le delno akontacijo, 24. maja letos pa so bila objavljena v Uradnem listu SFRJ navodila za ugotavljanje nadomestila osebnega dohodka delovnim invalidom zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem ustreznem delu.

Do 10. novembra t.l. je prejelo veljavne odločbe po novih predpisih že sedem naših invalidov. Po zadnjem zagotovitvi pristojnega strokovnega delavca zavoda za socialno zavarovanje bodo naši invalidi do konca tega leta prejeli nove odločbe. Zakasnitev izdaje odločb je nastala zato, ker nimajo na zavodu zadostno število daktilografov in odločbe čakajo samo na prepis.

P. Z.

DEVETMESEČNO POROČILO NA SEJI IO SINDIKALNE ORGANIZACIJE

Danes popoldne bo imel IO sindikalne organizacije redno sejo z eno samo točko dnevnega reda. Obravnavali bodo poročilo o devetmesečnem poslovanju našega podjetja.

SESTMESEČNI TEČAJ ZA MLADE DELAVCE

V zadnem obdobju je bilo sprejetih na delo v Železarno 23 mladih delavcev. Med njimi so taki, ki še nimajo dokončanih 8 razredov osnovne šole. Nekateri imajo le 6 oz. 7 razredov.

Dodeljeni so bili DE transportno vzdrževanje, oddelek za izobraževanje odraslih pri ŽIC pa je za njih pripravil program za šestmesečni tečaj. Program vsebuje znanje iz računstva, slovenščine, tehnologije, varnosti pri delu, mentalne higijene, osebne higijene ter nekaj znanja o osnovnih pravicah in dolžnostih delavca v samoupravljanju. Ob koncu tečaja bodo polagali izpite iz glavnih predmetov. S tečajem so začeli v torek, 14. novembra, predavanja pa bodo tedensko enkrat po osem ur. Tečajnikom bodo predavali strokovnjaki iz Železarne in ŽIC.

Preprečil je veliko škodo

V soboto, 11. novembra, je pet minut pred šesto uro zvečer prišlo v Hrenovici do lažjega oplazenja lokomotive N-IX. To je nastalo zato, ker je bil pomotoma dan signal »naprej« strojevodjema obeh lokomotiv, ki sta potiskali vlak F 996 na železniško postajo Jesenice, medtem ko je hrenovska lokomotiva N-IX vlekla šest vagonov koksa s 14. postajnega tira v Hrenovico. Ko je VIKTOR FRANIČ, premikač pri hrenovski lokomotivi videl, da se je pričel pomikati tudi rinjen vlak iz Fužin, je od angleške kretnice, pri kateri je stal, ker jo je pred tem prestavljal, skočil med četrti in peti vagon in takoj odpel cevi za zračno zaviranje. To je naredil, ne da bi predhodno zaprl čelne pipe, ker bi bilo ukrepanje sicer prepozno. S tem pa je tvegal, da bi ga zaradi pritiska petih atmosfer cevi zračnega voda udarilo. Ker je s tem spustil stisnjen zrak iz zračnega voda, je rinjeno kompozicijo 23 vagonov 500 ton težkega vlaka zavrl tako, da se je vlak hitro ustavil. Zaradi tega je prišlo le do lažjega oplazenja in je lokomotiva N-IX lahko nadaljevala delo.

Če tov. Franič rinjene kompozicije vlaka F 996 ne bi na tako postrtovalen način ustavil, bi 500 ton težak vlak omenjeno 45 ton težko lokomotivo prav gotovo prevrnil ter jo močno poškodoval. Za prisebnost in požrtvovalno delo je bil Viktor Franič od obratovodstva nagrajen s 50 N dinarjev.

B.

Železarski globus

SOVJETSKA ZVEZA — Japonske železarske družbe bodo v bodoče kupovale večje količine železove rude tudi v Sovjetski zvezi. Pred kratkim je bila sklenjena pogodba, ki določa, da bo izvozila Sovjetska zveza v prihodnjih petih letih 5,4 milijona ton železove rude. Prve količine bodo odpremili v začetku leta 1968.

BRAZILIJA — Ta južno-ameriška država postaja vedno močnejši izvoznik železove rude. Medtem, ko je v letu 1950 izvozila samo 900.000 ton te železarske surovine, je v letu 1960 narasel izvoz na 5,2 milijona ton in v letu 1966 že na 12,9 milijona ton. Lanskoletni izvoz predstavlja približno 10 % svetovne prekomorske trgovine z železovo rudo. Že v prihodnjih letih pa računajo, da bo izvoz železove rude iz Braziliije postopno narasel na 30 milijonov ton letno.

Od besed k dejanjem Razvijati moramo občutek pripadnosti kolektivu

(Nadalj. s 1. strani)
Smo na novo odprli 38 delovnih mest. Realno smo torej zmanjšali normativ za 47 delovnih mest. Večino teh delavcev smo zaradi skrajšane delovnega časa zaposlili na četrti izmeni. Kljub tem velikim organizacijskim in tehnološkim spremembam smo dejansko zmanjšali normativ za štiri delovna mesta. V delovni enoti menimo, da je normativ znižati in prečiščen do skrajne meje, ki nam odpira že nove probleme in naloge. To se kaže v tem, da je že pri izostanku enega človeka treba posamezne agregate ustaviti ali začasnoma premeščati delavce, npr. v apne niki, kjer delajo na izmeni štirje delavci, ob izostanku enega obrat lahko dela le s polovično kapaciteto.

Delo v novih pogojih zahteva s 1. januarjem uvedbo strogo načrtovane odsotnosti oz. dopustov, od česar ne bomo smeli odstopati za nobeno ceno, razen v res izjemnih in opravičenih primerih.

Uvedba četrte izmene v obratovanju naše delovne enote bi morala ugodno vplivati na povečanje produktivnosti glede na to, da so bistveno izboljšani delovni pogoji. Ljudje se res lahko normalno spočijejo, saj smo od prejšnjih sedem nočnih dni prešli na štiri in na normalne proste dneve. Vse to mora vplivati na večje delovne rezultate.

Proizvodnja je trenutno ne, koliko manjša, kot v poprečju prvih sedem oz. osem mesecev. Vzrok za to je v poslabšanju kvalitete rudnega vložka in delno tudi koksa. Razen tega pa so v zelo slabem stanju kaverperji za ogrevanje zraka. Potreben bo remont tako na kaverperjih, kakor tudi na pralnih pečeh in v stari aglomeraciji. Remonti, razen na kaverperjih, bodo izvršeni še letos. Remont kaverperjev pa bo zahteval od 500 do 600 milijonov S din in ga bomo morali izvajati dve leti. Računali smo, da bomo z remontom kaverperjev pričeli že letos, z lastnim prihrankom denarjem pri znižanju proizvodnih stroškov, vendar zaradi pomanjkanja denarnih sredstev v Železarni nasploh tega ne moremo.

Pri vseh teh, za nas res velikih spremembah, ni nobenega razloga, da ne bi dobro delali. Za nas pomeni skrčenje delovnega časa prehod iz 52 na 42 urni delovni teden in to se mora odražati v še boljšem delu. Ob tem pa moram poudariti, da smo imeli ob vseh teh spremembah veliko dela, pa tudi organizacijskih težav, saj smo s premeščanjem delavcev morali poskrbeti tudi za strokovno usposobitev teh delavcev na stroške obrata.

Angel ŽNIDARŠIČ: Naša delovna enota je dosegla velik uspeh, da je z istim oz. celo z zmanjšanim številom zaposlenih prešla na skrajšani delovni čas, ki je zahteval uvedbo četrte izmene. Komisija se je zelo resno lotila zaupane naloge. Mogoče je bila v nekaterih primerih celo preveč dosledna.

Za nas pomeni to res veliko spremembo, saj so se nam delovni pogoji zelo izboljšali. Preje smo delali noč in dan vse nedelje in praznike, danes pa se nam je bistveno povečal prosti čas oz. čas počitka. Seveda bi bilo to za nas še bolj razveseljivo, če ta ukrep ne bi bil posledica znanih razmer v Železarni.

Tudi sindikalna organizacija oz. njen odbor se je dovolj angažiral pri teh vprašanjih in pomagal komisiji oz. obratovodstvu pri uresničevanju te zelo odgovorne naloge.

Seveda rezultati še niso taki kot bi želeli, kar pa moramo razumeti, saj uvajanje novih agregatov in tehnologije ter organizacijske spremembe zahtevajo določen čas, da se ljudje privadijo oz. osvojijo novo tehnologijo.

Vse te spremembe so znane, zato se bo sindikat v bodoče moral tudi mnogo bolj ukvarjati z vprašanjem koriščenja prostega časa oz. z vprašanjem aktivne rekreacije. Tudi objektivne možnosti naših sodelavcev za aktivno rekreacijo so s tem prehodom mnogo večje.

VPRASANJE: Vprašanje, ki je dnevno prisotno, je tudi delitev osebnega dohodka in znatno znižanje tega ob sedanjih razmerah v Železarni. Kakšno je stanje v vaši delovni enoti po teh vprašanjih in kakšno je vaše mnenje?

ODGOVOR:
Franc GLOBOČNIK: Trenutno smo reševali zmanjšanje osebnega dohodka z našo »železno rezervno«, to je z našim rezervnim skladom, ki smo ga z razumevanjem samoupravnega organa in kolektiva med letom smotrno zbirali in čuvali za težje slučaje. Zaveštna odpoved med letom nam je sedaj prišla prav. Tako smo ostali z osebnimi dohodki na približno istem nivoju kot pred skrčenjem delovnega časa. V decembru pa bodo osebni dohodki zaradi izčrpanosti sklada padli za 8 do 10 %, seveda, če bistveno ne bomo povečali proizvodnje.

Zavedamo se, da je Železarna v celoti v zelo neugodnem položaju. Tu je vprašanje splošne nelikvidnosti, kot tudi neusklajenosti pri delitvi osebnega dohodka; tako so še vedno primeri, da nekateri za mnogo manj truda dobijo več kot drugi za večje proizvodne rezultate.

Težišče vsega našega dela mora biti na znižanju proiz-

vodnih stroškov v obsegu celotne Železarne. Pri nas na plavžu nastopa še množica nenormalnih stroškov, kot npr. drag prevoz surovin, draga surovine v odnosu na kvalitetnejše uvozne surovine in nižje uvozne cene in drugo. Če se visoki proizvodni stroški začno na plavžu, se to odraža potem v vsej nadaljnji proizvodnji. To je posledica tudi zastarele tehnologije. V modernih metalurških obratih porabijo 415 do 500 kilogramov koksa na tono, pri nas pa 780 kg na tono, kar pa bo predvidoma še preseženo. V letu 1968 pa bo poraba zaradi iztrošenosti in zastarelosti naprav znašala celo 800 kg koksa na tono. Seveda pa se zavedamo, da modernizacija tehnologije zahteva velika finančna vlaganja.

Le s štednjo na vsakem delovnem mestu in na vseh delovnih področjih lahko znatno ublažimo sedanje stanje.

Mnogo bolj bomo morali med sodelavci razvijati občutek pripadnosti delovnemu kolektivu. Premalo se zavedamo, da je Železarna naša in da v njej preživimo lep del svojega življenja.

Angel ŽNIDARŠIČ: V pogledu delitve dohodka in še posebej osebnega dohodka je v Železarni nastal s skrajšanjem delovnega časa nov položaj. Razumljivo, čim se bo stanje naraščalo, bodo mnoge delovne enote prešle ponovno na normalni delovni čas. Pri nas pa bi morali zaradi izredno težkih delovnih pogojev, ne glede na naročila, ostati pri 42-urnem delovnem tednu, to pa je seveda povezano s korekturo delitve dohodka.

Naša delovna enota na povečanje proizvodnje ne more bistveno vplivati zaradi že povedanih vzrokov. Pač pa lahko vpliva na znižanje proizvodnih stroškov, kar pa je največkrat izven naših možnosti (surovine, prevoz idr.).

Intenzivno in hitro bodo morale pristojne službe delati na korekturi delitve dohodka v celoti, znotraj delovnih enot to ne predstavlja večjega problema.

VPRASANJE: V delovni enoti ste gotovo govorili tudi o notranjih vzrokih, ki so privedli delovni kolektiv v tako stanje. Zanima nas, kaj menite o tem?

ODGOVOR:
Franc GLOBOČNIK: Stanje v naši Železarni bi bilo bistveno drugačno, če bi se preje pripravili na razmere, ki so nastopile. Preveč smo se uspavali na preteklih letih, ko smo lahko prodali vse od kraja in smo kupce celo odganjali. Mogoče smo celo zaostali v uvajanju novih kvalit, ki jih tržišče zahteva, seveda, če analiza tržišča pokaže na to.

Mnogo bolj bi morali analizirati tržišče in temu bolj dinamično prilagajati proizvodnjo.

Problem je prav gotovo tudi v nezadostnem pridrževanju tehnološke in proizvodne discipline. Upravičene reklamacije so neupravičljive in nam zmanjšujejo ugled in solidnost podjetja. Seveda pa je treba tudi pri sklepanju prodajnih pogodb imeti vedno pred očmi, kaj objektivno zmorejo posamezni obrati in v kakšnem času. Pri tem nastopajo številne organizacijske slabosti, ki so popolnoma nepotrebne.

Prav gotovo pa takemu stanju botruje tudi naš bančniški sistem. Visoke obresti pri kratkoročnih kreditih, sodne takse in drugo, po nepotrebnem pretirano bremenijo delovne organizacije.

Prisoten problem je tudi slaba delovna disciplina, ki kviri ugled jesenškega delavca, ki je bil dolga desetletja med najmarljivšimi v državi.

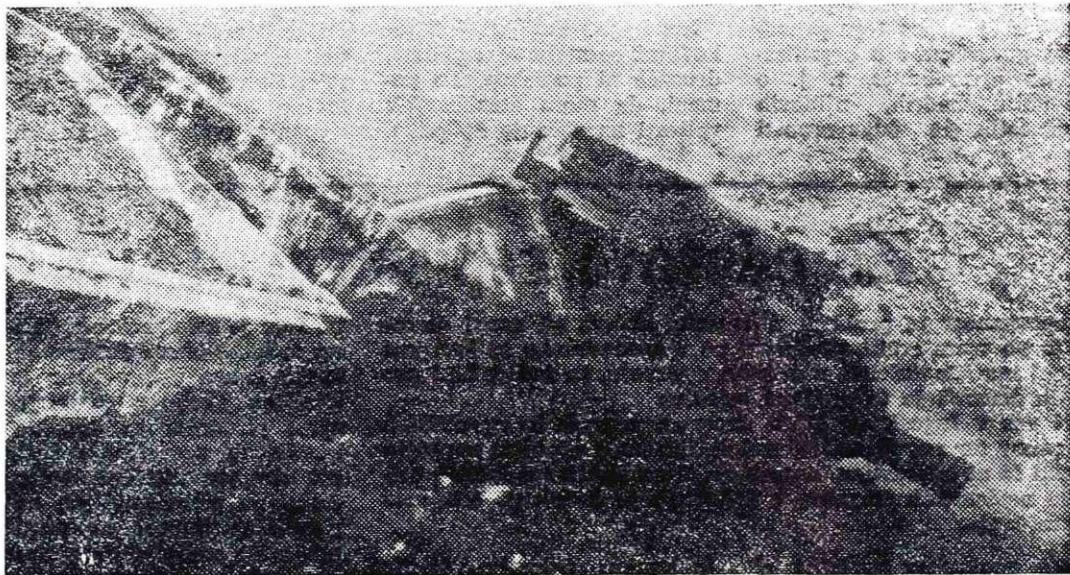
Angel ŽNIDARŠIČ: Povsem bi bilo zgrešeno, če bi vzroke iskali v reformi, le-ta nam bo pomagala, da v kolektivu ustvarimo red, to je, da uredimo normativ delavcev, tehnološko in delovno disciplino in drugo.

Zelo občuten vzrok sedanjega stanja je tudi pomanjkanje osebne odgovornosti od delavcev do vodilnih ljudi. Brez tega tudi v bodoče ne bomo uspevali.

VPRASANJE: Kaj menite, ali je naš delavec dovolj informiran o dogodkih in o stanju v Železarni?

ODGOVOR:
Franc GLOBOČNIK: Železar tedensko obvešča kolektiv o aktualni problematiki in stanju, razen tega pa so tu še proizvodne konference, seje DS, zbori proizvajalcev idr., tako da menim, da so ljudje, če nočejo biti gluhi za probleme, dovolj obveščeni. Razen tega so tu še druge možnosti kot npr. informacija na obratovodstvu, kjer so vrata vedno odprta, nadalje so tu še drugi viri informacij, radio, televizija, časniki itd. Vsak je lahko informiran o vsem, le če hoče in tako bi vsakdo tudi jasneje lahko ocenjeval naš položaj v odnosu na jugoslovansko gospodarstvo in gospodarstvo v svetu nasploh.

Angel ŽNIDARŠIČ: V tovarni je za obveščenost delavcev dobro poskrbljeno. Vendar se pri nekaterih čuti prevelika nezainteresiranost in neprizadetost, to pa seveda ni samo naš problem. Vse to se odraža tudi v delu samoupravnih organov, kajti le-ti lahko plodno razpravljajo in odločajo, če so člani o vsem informirani oziroma če se zanimajo za probleme in dogodke. Jova

Lokomotiva je zdrsnila po nasipu

9. novembra ob 00.30 uri ponoči je zdrsela po nasipu ozkotirna parna lokomotiva O-XI. Vzrok je bil v tem, ker je stroj neslo s šestimi štiriosnimi platoni, na katerih je bilo 13 ban žlindre. Zaradi nepravčasne ustavitve pod portalnim žerjavom je teža šestih z žlindro naloženih voz, po nagibu razkladalnega prostora, pričela lokomotivo pred seboj vedno hitreje tiščati. Ker jo ni bilo več mogoče ustaviti, je zavozila za napravo za stresanje ozkotirnih vagonov, kjer jo je tako močno nagnilo, da je izgubila ravnotežje in zdrsela po nasipu. Na srečo pri tem ni bil nihče poškodovan, ker sta strojevodja in kurjač skočila z lokomotive, čim sta uvidela, da jo ni mogoče več ustaviti. Iz nasipa so jo potegnili z buidožerjem še isti dan.

Razmišljanje prizadetega delavca o problemih v Železarni

S prvimi resnejšimi prizadevanji našega glasila Železar pod naslovom: Ali nočemo ali ne moremo ali ne znamo, so se začeli pred našim kolektivom odpirati problemi, ki smo jih doslej zanemarjali, jih smatrali za nepomembne, drugorazredne. V nadaljevanju polemike glede na sedanje stanje v Železarni naletimo v 44. številki Železarja na novo vprašanje: Kdo bo odgovarjal našemu delovnemu človeku, če ta kljub svojemu trdemu delu ne bo deležen ustreznega finančnega in tudi moralnega uspeha?

Vprašanje, ki terja odgovor?! Nobenega dvoma ni, da je situacija v našem kolektivu resna in zaskrbljujoča. Vzrokov za stanje, s katerim nismo zadovoljni, je veliko.

Besed in kritike je bilo izrečene že precej. Toda od načel in posplošenih obsodb nismo prišli daleč naprej. Če izvajamo vse tiste res zunanje vzroke, nam (po mnenju večine) teža lastnih napak in slabosti odtehta zunanje.

Ne bi ponavljal zunanjih vzrokov, o njih je bilo že veliko napisanega v dnevnem tisku, pa tudi v našem glasilu. Ostanemo nam torej naloga, da odkrijemo lastne vzroke, zaradi katerih je prišlo do takega stanja v kolektivu.

Vsako drugačno, ali podcenjevalno pojmovanje tega problema bo imelo za naš kolektiv težke, lahko tudi nepopravljive posledice.

Ko danes beremo in poslušamo o množici vzrokov in razlogov, objektivnih in subjektivnih, ki so krivi za tako stanje, nam ostane grenak okus vedno istega refrena.

Veliko napak in nepravilnosti, ki se danes kažejo in pojavljajo, so dediščina preteklosti. Ne bom pristranski. Menim, da smo vsi skupaj premalo naredili, da bi to stanje spremenili in smo resnično eno govorili, drugo pa delali.

Imamo svoj interni pravilnik o odgovornosti delavcev na delu. Vsebuje širok razpon vseh vrst dolžnosti in odgovornosti. Od vratarjev, gasilcev do vodilnih v podjetju. Precej členov tega pravilnika govori prav o organizatorjih proizvodnje, t. j. o vodilnih kadrih, njihovih dolžnostih in odgovornosti

pri vodenju obrata, raznih služb, referatov itd. Se veliko več o tem je bilo slišati na raznih simpozijih. Toda običajno to izpade kot prazno govorjenje.

Citiram razmišljanja o tem vprašanju v rubriki »Mnenje in kritika«, objavljena v Delu: »Direktor, ki upravlja z milijardami družbenega premoženja, mora vedeti, da sprejema odgovornost za vse tisto, kar se bo v tej delovni organizaciji dogajalo.

Cepprav direktor ni vsemogočen, pa je vendar oborožen s tolikimi prerogativami in ima tolikšne možnosti — družba to od njega tudi pričakuje — da bo vse probleme zaznal in dojel že, ko se bo pojavila njihova komaj zaznavna kal. Naj bodo problemi še tako objektivni (če niso v pravem pomenu besede posledica »višje sile«), jih morajo vodilni kadri ugledati mnogo prej, preden se kot plaz zrušijo na glavo občana. Pa ne gre zato, da bi na nekoga kazali s prstom ali blatili, temveč preprosto za to, da postavimo nekaj red v tej lestvici odgovornosti.

Malokatera delovna organizacija se lahko postavi s takim številom šolanih kadrov, kakršno je v našem kolektivu. Vprašanje je, kako imamo te kadre zaposlene? Da jih nimamo tako, kakor bi bilo treba, smo slišali že nešteto krat.

Uspavali smo se na naši stari železarski tradiciji in to tradicijo ti kadri lahko samo mirno opazujejo.

Nekdo je nekoč rekel: Strokovnjak se mora sam plačati, drugače ni potreben. To pomeni, da mora strokovnjak vplivati na večanje dohodka.

Ni dovolj strokovnjaka sprejeti in ga razporediti na delovno mesto, kjer ne bo mogel vplivati na vse tiste dejavnike, od katerih je odvisen dober ali slab uspeh kolektiva.

Z eno besedo. Naš kolektiv ni tako organiziran, da bi lahko prišla strokovnost do izraza. Na drugi strani pa je poleg tega tu še vprašanje odnosa teh kadrov do dela. Knjižničar naše strokovne knjižnice je nekoč potožil, kako redki so strokovnjaki v našem kolektivu, ki koristijo njene usluge.

Torej navzoča je tudi očitna nezainteresiranost teh kadrov za zasledovanjem razvoja tehnike v svetu in za trajno izpopolnjevanje.

Ker je moj namen napisati o nekaterih problemih tako, kot jih čuti delavec, se bom ustavil pri našem samoupravljanju. Trditev, da samoupravljanje zavira delovne, poslovne in gospodarske pobude, tudi v našem kolektivu ni izveza.

Res je, da na sejah delavskega sveta od običajnih pripomb, razpravljanja o osebnih dohodkih itd. nismo prišli daleč naprej. In prav ta ugotovitev po mojem prepričanju negira prvo trditev.

Nikjer ne vidim ovire, da zaradi samoupravljanja naš kolektiv ne bi mogel imeti dobro vpeljane in učinkovite organizacije dela, komercialne službe, prodajne službe itd. Saj navsezadnje samoupravni organi tudi pričakujejo od vseh teh odgovornih kadrov in služb, katerim zavestno prepuščajo izvrševanje nalog v interesu smotrne proizvodnje, največjo mero prizadevnosti ter učinkovitosti. Slišati je vseh vrst tožb, kako težko je voditi ljudi v današnjih razmerah. Tudi to je res. Lanskoletni primor v martinari, ko je šlo celo za življenje naših sodelavcev, pa tudi drugi primeri to potrjujejo. Povsod v Železarni naletimo na vsakovrstna odstopanja, malomarnosti, slab

odnos do dela itd.

Take situacije vodilni v kolektivu rešujejo na najrazličnejše načine. Od oportunističnega popuščanja »zaradi ljubelega miru« do nedoslednosti in ravnodušnosti.

Zanima me, kdo je napravil našega delovnega človeka takega? Človek je tako zapleteno bitje, da zahteva delo z njim temeljitega znanja in študija. Pa vendar, koliko časa smo temu človeku posvetili v procesu proizvodnje? Saj je končno vse odvisno od ljudi. Vzroki teh težav so tudi v tem, da že nekaj let nazaj iščemo zadovoljivo rešitev nagrajevanja po delu. Ta problem je še vedno prisoten, da nekdo za trdo delo dobi slabo plačilo in obratno. Nadalje so tu odnosi: od familiarnosti in privilegijev do popolnega nerazumevanja delavčevih najbolj osebnih potreb ali v skrajni nedostopnosti, zaprtosti in uradniški hladnosti.

Delavec se večkrat vprašuje: zakaj bi se jaz naprezal, ko se oni, ki ima še enkrat večji dohodek, tudi ne!

Tako vzdusje ljudi vznemirja, jih dela malodušne in končno ostanejo brez volje in apatični. Prav te človeške emocionalne vzroke in dejav-

nike, ki nam danes predstavljajo nenormalnosti v kolektivu smo popolnoma zanemarili. V takem okolju so vse vrste deformacije nujno zlo. In nikar se ne čudimo, če se pojavljajo napake celo pri najenostavnejših opravilih.

Mnogo je še stvari, ki med delavstvom povzročajo hudo kri. In če se nam čez noč odpre tržišče in nas preplavijo naročila, teža problemov ne bo nič manjša.

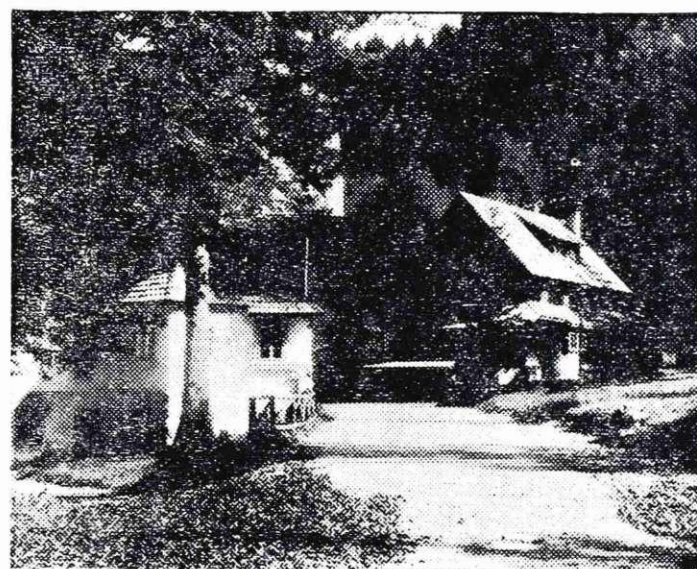
Prepričan sem, da bi bili posamezniki pripravljeni te probleme odpraviti (imamo sposobne ljudi o tem ni dvoma), toda zaradi teh različnih vzrokov ljudje izgubljajo voljo in odstopajo.

V vseh obravnavanih problemih in vzrokih nastopa veliko izjem, toda sistema se ne da graditi na izjemah.

Cepprav nas spremlja veliko objektivnih težav, vendar bi se morali ob besedah tov. Zvoneta Labure v 44. številki našeg glasila zamisliti! — Naj jih ponovim:

»Vedeti bi morali, da je večina naših ljudi dobrih in da vestno in marljivo delajo kljub takemu stanju, vendar pa se z njihovo voljo in pripravljenostjo ne bi smeli igrati!«

P. L. in A. Š.

JESENSKA RAZGLEDNICA — dom v Planici

Za odpravo nepismenosti

Nepismenost je problem, s katerim se več ali manj ukvarjajo po vsem svetu, predvsem pa v gospodarsko in kulturno manj razvitih deželah, v deželah v razvoju, pa tudi v bolj razvitih državah je ta problem prisoten.

Pri nas v Jugoslaviji kljub naporom zveznih in republiških organov ter raznih izobraževalnih institucij problem nepismenosti še ni odpravljen, nasprotno, v nekaterih republikah številu nepismenih stagnira, v nekaterih pa kaže celo tendenco naraščanja.

Ta ugotovitev verjetno ni posledica dejanske stagnacije ali naraščanja nepismenosti, temveč posledica bolj intenzivnega ugotavljanja števila nepismenih, metodološka obravnava podatkov in bolj razčiščena definicija nepismenosti. Dejstvo je, da pri ugotavljanju števila nepismenih ne zadostuje samo podatek, koliko razredov osnovne šole nekdo ima, ker

je praksa pokazala, da je lahko nepismen tudi tisti, ki ima dva, tri ali celo štiri razrede osnovne šole, ali pa nasprotno, da je mnogo ljudi pismenih, kljub temu, da nimajo niti enega razreda osnovne šole — torej samouki.

Samo statistično ugotavljanje števila nepismenih na osnovi podatkov o številu opravljenih razredov osnov-

ne šole je zelo površno. Točne podatke lahko dobimo samo z dobro pripravljeno in izvedeno akcijo s preverjanjem posameznega kandidata. Za to preverjanje služi kot osnovni element: točna definicija pismenosti oz. nepismenosti in test, ki vsebuje vse elemente, ki jih postavlja definicija nepismenosti. Rezultati takega testa lahko dokaj točno ločijo pismene in nepismene, s predpostavko, da polpismenih ni in se ti uvrščajo med nepismene.

Morda bo ta, malo daljši uvod za marsikaterega člana našega kolektiva bolj zanimiv, če povemo, da je podobna izobraževalna akcija, to je akcija za odpravo nepis-

menosti v železarni Jesenice že v teku. Namen tega članka je, da informira člane kolektiva o stanju na področju nepismenosti v železarni Jesenice, o tehničnih pripravah za ugotavljanje nepismenosti in o programu, po katerem bodo kandidati obiskovali večerne šole.

1. STANJE NEPISMENOSTI:

Da imamo v Železarni člane kolektiva, ki so ne, pisme-

ni, o tem ni nobenega dvoma. Točno število teh ljudi pa žal ne moremo navesti, ker tega do danes v Železarni še nihče ni metodološko obdelal. Za primerjavo bi nam lahko služili naslednji podatki:

— do 3 razredov osnovne šole ima 211 članov kolektiva,

— iz statističnih podatkov o nepismenosti v Jugoslaviji je razvidno naslednje razporedje:

	pismeni	nepismeni
4 razrede osnovne šole	36,7 %	13,3 %
3 razrede osnovne šole	55,3 %	44,7 %
2 razrede osnovne šole	35,0 %	65,0 %
1 razred osnovne šole	15,3 %	84,7 %
samouki	22,9 %	77,1 %

Ti podatki (kljub temu, da niso sveži) potrjujejo prejšnjo trditev, da niso vsi, ki

imajo nek. razredov osnovne šole, pismeni, in obratno, da so pismeni tudi taki, ki

Sindikat in problem življenjskih in delovnih pogojev

V zadnji številki *Železarja* sem podal povzetek tistega dela razprav in stališč drugega kongresa Sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, ki zadevajo delovne pogoje, posebno varstvo pri delu. S tem nisem želel zapostavljati drugih problemov, o katerih je govoril kongres. V današnjem sestavku bom skušal skozi stališča kongresa osvetliti še druga vprašanja, s katerimi se — posebno v sedanjem času — ukvarjajo tudi člani našega kolektiva in naše sindikalne podružnice.

Vprašanja materialne osnove delavcev se pojavljajo kot neka splošna naloga in smo jih že leta nazaj navajeni imenovati »življenjski in delovni pogoji«. V delovnih organizacijah je to zelo zapletena in občutljiva stvar, je pravzaprav preizkušnja, ki pokaže, koliko so sindikalne organizacije in druge družbene politične organizacije zrele, kolikšna je njihova avtoriteta in ugled med delavci.

Ko govorimo o življenjskih pogojih delavcev s »političnim jezikom« (na forumih, ob različnih, bolj manifestativnih oblikah dela kot so: kongresi, občni zbori, simpoziji itd.), vse preradi zaključujemo, da imamo že razvite elemente družbenega in delavskega samoupravljanja (delavci odločajo o dohodku, delavci odločajo o tem in onem) in gotovo, da delavci odločajo tudi o vprašanjih materialnih in življenjskih pogojev. Zato ni treba, da se s tem ukvarja tudi sindikat. Po eni strani je torej sindikat kritiziran, da se prema- lo ukvarja z zaščito delavcev, po drugi strani pa je spet kritika, da se sindikatu ni treba vmešavati v življenjske probleme delavcev, ker o teh oni sami odločajo. Odtod tudi mišljenja, da morda sindikata niti ni treba. Vse take kritike in mišljenja izhajajo od tistih, ki življenje idealizirajo, ki delavsko samoupravljanje slikajo bolj kakršno bi morali biti in manj kakršno v resnici je.

Kongres je odločno povedal, da je treba prekiniti s takimi idealnimi predstavami. Ali z besedami general-

nega sekretarja CSZSJ: »Mi nimamo gospodarstva organiziranega od podjetja do vrha. Poglejte kjerkoli hočete in videli boste, da delavsko samoupravljanje ne seže do vrha. Vsa ta povezovanja prek zbornic, prek sindikata (!) in prek skupščin niso dovolj učinkovita in ne dovolj dobra. Vsakdo od teh misli, da mu tega ni treba delati. Ko pa nekdo to dela (uprava podjetja, direktorji itd.), ga kritizirajo in trdijo, da to dela z ne vem kakšnih pozicij. Zdi se mi, da bi — kadar govorimo o materialnih in življenjskih pogojih delavcev — morali razumeti pomen tega vprašanja in ga pretehtati od podjetja pa navzgor.« In na drugem mestu: »Sindikati si je skozi vse sisteme prizadeval za ekonomske in politične pravice delavcev... V novi Jugoslaviji niso avtomatsko odpravljene različne zapreke in težave, ki se pojavljajo v uresničevanju teh pravic.« Pa še na tretjem mestu: »Če sistem samoupravljanja ne pravi ljudi povprečne, če samoupravljanje uniči ugled, sposobnost in poslovnost posameznikov, če samoupravljanje napravi iniciativno ljudi brezoblično, to ni samoupravljanje. Samoupravljanje je malo vredno, če se ne ve, kdo mora kaj narediti.«

Teh nekaj besed in misli predvsem kaže, da v samoupravni praksi obstajajo razlike v interesih. In v tej realnosti je treba najti pota za reševanje življenjskih pogojev delavcev v podjetjih, tudi v našem. In v tej realnosti, ki je drugačna od ideal-

nega samoupravnega modela in kjer nastopajo razlike v interesih: med posamezniki, med skupami delavcev in med samoupravnimi in vodstvenimi organi na različnih nivojih v podjetju, ima svoje mesto sindikat, tudi sindikalna podružnica v našem podjetju.

Kje sindikalna organizacija najbolj politično izgublja med delavci? Tam, kjer ni dobre povezave z njimi. Če torej vzamemo samo povezovalno po sindikalni liniji, vidimo v našem načinu dela mnoge napake.

V letošnjem letu smo ustvarili nekaj pristnih kontaktov na aktivnih predstavnikov sindikalnih odborov, posebno na zadnjem aktivu 25. oktobra. Ob tej priliki se je izoblikovala jasna slika o vzdušju v DE in o materialnih problemih posameznikov v DE — kot posledica ukrepov samoupravnih organov in uprave podjetja v letošnjem avgustu.

Manj uspešno pa je bilo organizirano povezovanje naprej — s samoupravnimi organi in upravo podjetja za rešitev najbolj perečih problemov, ki so se oblikovali na prejšnjih aktivih (npr.: zdravstveno varstvo in varstvo pri delu, neučinkovita organizacija dela in problemi v medsebojnih odnosih, ocena kriterijev za morebitne odpovedi delovnih razmerij pri poslabšani poslovni situaciji, ki jih je izdelal kadroviski sektor).

V čem je bila manjša uspešnost? V rezultatih, ki naj bi jih ta povezava dala.

Se danes ni jasnosti o temeljnem in posebnem zdravstvenem varstvu članov našega kolektiva, čeprav je bila na juljski seji DS nakazana potreba po tem. (Glej tudi članek dr. Jenstrla v 43. številki *Železarja*). Ali pa so stvari razčiščene v ožjem krogu in kolektiv s tem ni bil seznanjen?

bo prilagojen zahtevam, ki jih postavlja definicija pismenosti. Kot osnova bo služil program I. in II. razreda osnovne šole s tem, da bodo izpuščeni vsi tisti predmeti, ki za odrasle ne pridejo v poštev (telesna vzgoja, likovni pouk, glasbeni pouk itd.).

Smoter te akcije

V verigi sodobnega tehnološkega procesa si danes težko zamišljamo nepismenega delavca, ki bi bil sposoben stoodstotno izpolnjevati delovne naloge, pa naj bo to na kateremkoli delovnem mestu. Za njega so popolnoma brez pomena vsa higien-sko-tehnična in varnostna opozorila, navodila in pojasnila, ki služijo izključno kot preventivni varnostni ukrepi. Dames, ko uvajamo v tehnološki postopek vedno več

Streljanje izolacijskih plošč v glave kokile B 8

Tudi glede varstva pri delu stvari niso šle dalje. Poskusi, da bi se po strokovni plati sistemsko utrdili odnosi med posameznimi nesilci varstva pri delu (kar je hiba novospregajetega pravilnika o varstvu pri delu), je bilo to ocenjeno kot birokratizacija in paragrafarstvo (na sestanku vodij upravnih služb z direktorjem *Železarne*, dne 12. 10. letos).

Operativno vodenje poslovanja, posebno proizvodnje, se še vedno odvija po starih ustaljenih principih, s po- navljanjem starih posledic takega dela (neučinkovitost dajanja stvari v zapisnike, če je v opravičilo za neizvršen sklep oziroma dogovor dober vsak izgovor).

Glede odpovedi delovnih razmerij obstaja vrsta nejasnosti. Kriteriji za odpušcanje (in vrstni red, kje začeti) niso bili dani v javnost in strokovno utemeljeni. Posebno občutljivo je vprašanje kriterija o sposobnosti na delovnem mestu, ki lahko v določenih trenutkih izpade kot dominanten kriterij, je pa izrazito subjektivnega značaja. S prikazom, kako je

ta kriterij lahko objektivno, bi odpadlo slepomišljenje s »tajnimi« okrožnicami, »črni-mi« listami (ki so baje spravljene v sefu) itd.

Kje je vzrok za manjše uspehe našega sindikata v teh in drugih podobnih vprašanjih? Se vedno velika odtrganost vodstva od članstva, kar je bil eden izmed očitkov na redni letni konferenci marca letos. Ti in drugi očitki niso bili vzeti dovolj resno. Na osnovi vsega tokrat povedanega ni bila izvedena korekcija načina dela (to naj ilustrira dejstvo, da do danes še ne vemo nič o zaključkih prej omenjene letne konference).

O delu IO naše sindikalne podružnice smo se kritično pogovorili na seji IO prejšnji četrtek (9. t. m.). Posebno poudarjena je bila potreba po drugačnem načinu dela pri reševanju sedanjih problemov življenjskih in delovnih pogojev — kar velja tako za našo sindikalno podružnico kot za občinski svet.

inž. Peter Polak
(predsednik komisije za delo sindikalnih odborov)

osnovne šole sploh nimajo. V *Železarni* je to razmerje med pismenimi in nepismenimi nekoliko ugodnejše v korist pismenih, točno stanje pa bomo šele ugotovili ob zaključku akcije, ki je v teku.

2. UGOTAVLJANJE NEPISMENOSTI:

Za ugotavljanje pismenosti bo posebna grupa oddelka za kadre in izobraževanje, s sodelovanjem psihologov, sociologov in zunanjih sodelavcev osnovne šole izdelala test, s katerim bo možno dokaj zanesljivo ugotavljati in opredeliti, kdo je in kdo ni pismen. Kot že omenjeno test bo zajel vse tiste, ki imajo po naših podatkih štiri ali manj razredov osnovne šole.

Praksa je namreč pokazala v številnih primerih, da po-

datki o osnovnošolski izobrazbi, ki so evidentirani v kartotekah, niso odraz dejanskega stanja. To je logična posledica poveljnega masovnega sprejemanja v *Železarno*, brez preverjanja šolskih spričeval; zadostovala je le kandidatova osebna izjava o njegovi osnovnošolski izobrazbi, podatek je bil eviden-tiran in posluževali smo se ga v vseh statističnih prikazih o stopnji šolske izobrazbe v *Železarni*.

Pričakujemo, da bo metodološko ugotavljanje nepismenosti dalo popolnejšo sliko stanja v *Železarni*, dol-jene podatke pa bomo koristno uporabili v kadrovski evidenci tudi za izpopolnitev kartoteke.

3. PROGRAM ŠOLE:

Program šole za nepismene-

nov mehanizacije, je neobhodno potrebno, da imajo ljudje, ki s to mehanizacijo upravljajo, tudi določena teoretična znanja, ki ga lahko pridobijo na raznih tečajih. Kot prvi pogoj za obiskovanje nekega tečaja pa je pismenost. Tisti, ki tega pogoja ne izpolnjuje, ne more slediti napredku, še več, sebi in družbi je v breme, na delovnem mestu pa ogroža svojo osebno varnost in varnost sodelavcev.

Akcijo za odpravo nepismenosti v *Železarni* podpirajo samoupravni organi in sindikat, ki je kot pobudnik postavil zahtevo za izvedbo te naloge.

Priprave tečejo in upamo, da bomo uspeli do novega leta opraviti preizkus pismenosti vseh tistih, ki bodo zajeti v to akcijo.

Takoj za tem bo organiziran pouk, ki bo v prostem času, vendar strogo obvezen.

Ta akcija bo zahtevala od organizatorjev dosti dela in truda, da stroškov, ki bodo šli v breme *Železarne*, sploh ne omenimo. Vsi bodo imeli možnost, da postanejo pismeni, postavljen pa bo tudi rok, do katerega bo morala biti ta akcija zaključena. Toda po tem roku v *Železarni* ne bo mesta za nepismene, razen morda nekaj izjem, t. j. starejših delavcev, ki so pred upokojitvijo.

Prosimo vse tiste, ki bodo zajeti v to akcijo, da se točno ravna po navodilih, ki jih bodo prejeli od organizatorjev. Vse potrebne informacije pa lahko dobijo posamezniki na kadrovskem sektorju — oddelek za kadre in izobraževanje. J.G.

Predlog osnutka programa nadaljnega razvoja in usmerjanja kulture v občini

(nadaljevanje in konec)

Na posameznih kulturnih področjih pa moramo v občini zasledovati naslednje cilje in smotre:

1. DRAMSKA — LUTKOVNA DEJAVNOST: Vsa ta dejavnost mora biti bolj naslonjena na našo osrednjo gledališko hišo, ki mora prevzeti tudi večjo skrb za vzgojo igralcev in režiserjev področnih društev, obenem pa dobiti tudi močnejšo materialno osnovo. Dramske družine oz. igralci iz mestnega področja, kamor vključujemo tudi Javornik, Koroško Belo in Hrušico, naj se pridružijo Čufarjevemu gledališču, le-ta pa naj zagotovi redna gostovanja na vsem občinskem območju. Le tako bo zagotovljena večja kvaliteta in smotrnejše koriščenje finančnih sredstev.

V bodoče bo treba mnogo bolj skrbeti za razvedrilo in vzgojo najmlajših z razvijanjem lutkarstva in pravljicnih ur ter drugih oblik. V ta namen naj se pripravijo ustrezni seminarji in tečaji.

2. VOKALNO — GLASBENA DEJAVNOST: V smislu koncepta, ki ga je potrdila tudi skupščina občine Jesenice, naj bolj učinkovito postaja osrednji oblikovalec in pobornik za nadaljnji razvoj vokalno glasbene dejavnosti v občini glasbena šola. Le-ta mora bolj zavzeto skrbeti za vzgojo zborovodskega in dirigentskega kadra, kot tudi pevcev in instrumentalistov za osrednje amaterske glasbene korpe. Večja kvaliteta in smotrnost koriščenja denarnih sredstev narekuje na področju mesta obstoj enotnega pihalnega orkestra, mladinskega in odraslega pevskega zbora in osrednjega simfoničnega orkestra. Osnovna materialna skrb naj bo posvečena tem osrednjim korpusom, medtem ko ostali lahko obstojijo, vendar naj se jih vrednoti kot rekrea-

tivne skupine ljubiteljev. Mnogo bolj načrtno pa je treba razvijati pevsko dejavnost na ostalem izvenmestnem območju.

3. KLUBSKO — IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST naj bo mnogo bolj kot doslej naslonjena na delavsko univerzo, ki naj predvsem v programsko tehničnem pogledu nudi večjo oporo in pomoč področnim društvom. Društva morajo postati v interesu svojega neposrednega okolja konsumenti raznih oblik klubsko-izobraževalne dejavnosti, ki lahko s preudarno in dinamično programsko politiko postane zelo pomemben vzgojni dejavnik med širokimi sloji občanov. To pa obenem narekuje čvrstejšo materialno osnovo delavske univerze.

Dramska dejavnost v občini se bo morala mnogo bolj nasloniti na gledališče Tone Čufar

4. RAZSTAVNA DEJAVNOST predstavlja predvsem na mestnem območju že pomemben estetski vzgojni dejavnik. V bodočih prizadevanjih se s skromnimi denarnimi sredstvi le-ta lahko razširi tudi na ostala območja, predvsem na Javornik, Hrušico in v Mojstrano. Društva morajo v svojo programsko politiko vključevati tudi organizacijo raznih razstav. Z večjo povezanostjo med društvi je ta naloga lahko z minimalnimi finančnimi sredstvi v krajšem času uresničljiva.

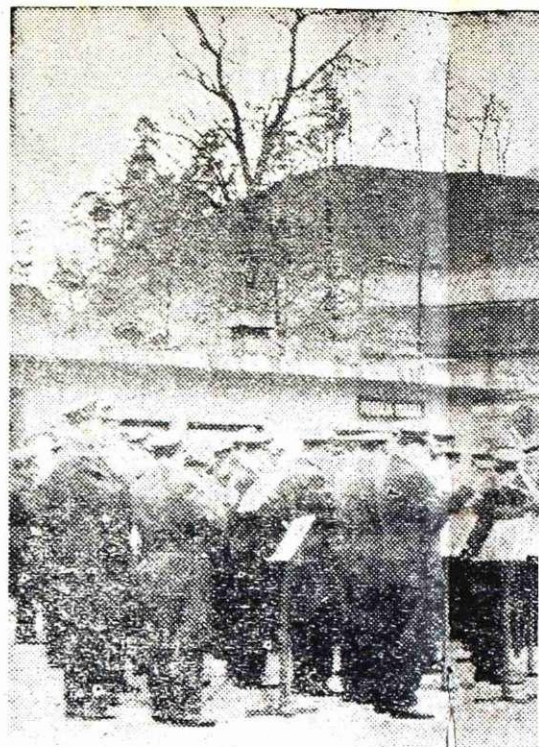
5. FOLKLORNA DEJAVNOST predstavlja eno najinteresnejših oblik za sodelovanje z zamejstvom in za zadovoljevanje interesov domačega turizma. Razen tega pa je s svojo dinamiko in

pestrostjo tudi zelo vabljiva za mladino. Ker je glede na koreografijo in kostumacijo zelo draga dejavnost, naj se primarno razvija in podpira pri doslej najbolj uspešni skupini, ki deluje v okviru DPD Svobode Tone Čufar, ostale skupine pa naj se bolj naslonijo na ta osrednji ansambel, predvsem pa naj skrbijo za čistost in originalnost narodnih plesov.

6. SPOMENIŠKO VARSTVENA IN MUZEJSKA DEJAVNOST naj bo usmerjena v nadaljnji razvoj oddelka delavskega gibanja in NOB pri tehničnem muzeju Železarne. Tudi bodoča prizadevanja naj bodo usmerjena k odkupu in ureditvi Finžgarjeve rojstne hiše. Mnogo več prizadevanj in materialnega vlaganja pa mora biti usmerjenega k približevanju zgodovinsko umetniških spomenikov in spomenikov revolucije in NOB širšim delovnim množicam. V okviru tega področja naj se podpira kontinuirano izhajanje jeseniškega zbornika JEKLO IN LJUDJE, v katerem naj se načrtno obdelata daljnja in bližnja zgodovina naše občine.

7. KNJIŽNICARSTVO je zelo množični dejavnik pri vzgoji in izobraževanju širših množic občanov. Bodoča prizadevanja naj bodo usmerjena k materialni in organizacijski krepitvi knjižničarstva v občini in k prizadevanjem še bolj približati knjigo slehernemu občanu.

8. SODELOVANJE Z ZAMEJSTVOM: Glede na izjemen geografski položaj naše občine in glede na celotno našo zunanjo politiko moramo še nadalje krepiti in razvijati kulturne stike z zamejstvom. Z namenom, da se omogoči recipročno sodelovanje, je potrebno v občini ustanoviti poseben sklad in okrepiti komisijo za sodelovanje z zamejstvom. Mnogo bolj kot doslej pa bo treba

Eden od promenadnih koncertov godbenikov

razvijati tudi stike s slovensko Koroško oz. Avstrijo. V interesu čvrstejših stikov med Italijo — Avstrijo in Jugoslavijo naj se razmišlja o vsakoletnem srečanju treh nacionalnih kultur.

9. DRUŽABNO — ZABAVNA DEJAVNOST mora v bodoče predstavljati v naši programski politiki bolj pomemben faktor. Izleti v naravo, družabno zabavni večeri in drugo, povezano s primerno programsko dejavnostjo, morajo zavzeti večji obseg v zbliževanju širokih množic občanov z višjimi oblikami kulture.

10. REVUJE IN FESTIVALI v občinskem in v medobčinskem merilu morajo postati ena od oblik letnega pregleda amaterskih sil v občini ter pomemben dejavnik razvijanja kvalitetne amaterske kulture in napredne, sodobne repertoarne politike.

11. POVEZOVANJE IZVENŠOLSKIH KULTURNIH DEJAVNOSTI z društvi in zavodi mora dobiti v politiki

Zveze in posamezniki, ki bodo vodili v pogledu večje povezanosti in šolskih skupin turne prosvetne občine.

12. SODELOVANJE v rodni družbi (HD, TI) tudi z družbenimi organizacijami sloneti na občanov — razgovor, skupne akcije, smot

Na ta načine občini gradijo ni operativni morajo postati

Občane obve Titovi 89 (bivši) — občinski l ski komite odbor ZZB N

Spomin na boje za severne meje 1918-1919

Spomini iz borb za severno mejo prehajajo v pozabo, dokumentarnega gradiva iz teh časov pa je ostalo bore malo. 50-letnica bojev za severne meje, ki bo prihodnje leto, je važen mejnik v zgodovini slovenskega naroda in prav zato je dolžnost takratnih borcev, da rešijo pred pozabo važne in zgodovinske dogodke iz teh časov. Vemo, da je v teh bojih za severne meje sodelovalo okoli 400 borcev z Jesenic in okolice ter zgornjesavske doline. Živih je le še okoli sto teh ostarelih veteranov in ker je povprečna starost okoli 72 let, je razumljivo, da počasi bledijo spomini.

Organizacija bivših koroških borcev, ki je delovala oz. se obnovila po vojni na Jesenicah, ni našla pravega razumevanja širše javnosti in tudi ne pravega načina dela. Bili so pač razlogi, da se prostovoljcev borcev ni smatralo kot borce. Verjetno je bil vzrok za nerazumevanje tudi ta, ker so nam bili bližje boji proti okupatorju v letih 1941/1945 in so tako šli v pozabo dogodki starejšega datuma. Ti novejši dogodki so zasenčili boje v letih 1918-1919.

Prelomnico miselnosti o manjvrednosti borcev za severne meje je verjetno napravila okrožnica republiške

ga odbora Zveze prostovoljcev borcev za severne meje 1918/1919, ki jo je poslala vsem 62 občinskem skupščinam Slovenije v pretekli jeseni in kjer obširno poudarja pomen bojev za severne meje. Okrožnica navaja konkretno, kako bi lahko potekale meje Slovenije, če bi se idealni ljudje ne javljali prostovoljno, da branijo komaj osvobodeno domovino.

Težak je bil položaj za našo komaj nastalo novo državo po razpadu stare avstro-ogrske monarhije. Redne vojske še nismo imeli, ljudje pa so bili naveličani in siti ter utrjeni od dolge štiriletno vojne.

Italijanska vojska je zased-

la Primorsko in del Notranjske, ker so ji to dodelili zavezniki kot nagrado za vstop v vojno na strani zaveznikov proti avstroogrski in Nemčiji. Italijani, pa se niso ustavili na določeni razmejnitveni črti, ampak se pomikali proti Vrhniku. Šele tu jih je zadržal srbski major Švabič z manjšo skupino srbskih vojakov, ki so se vračali iz ujetništva. Nekateri viri kažejo, da je italijanska patrulja prišla tudi na železniško postajo na Jesenicah, kjer pa so jo pripadniki narodne straže razorožili in poslali nazaj.

Na severu, kjer še niso bile določene meje, bi si Avstriji radi prilastili Maribor in slovenske kraje Štajerske daleč proti Brezicam. Tudi Jesenice in Tržič, kjer je bilo

še večje število Nemcev in nemčurjev, bi si radi prilastili.

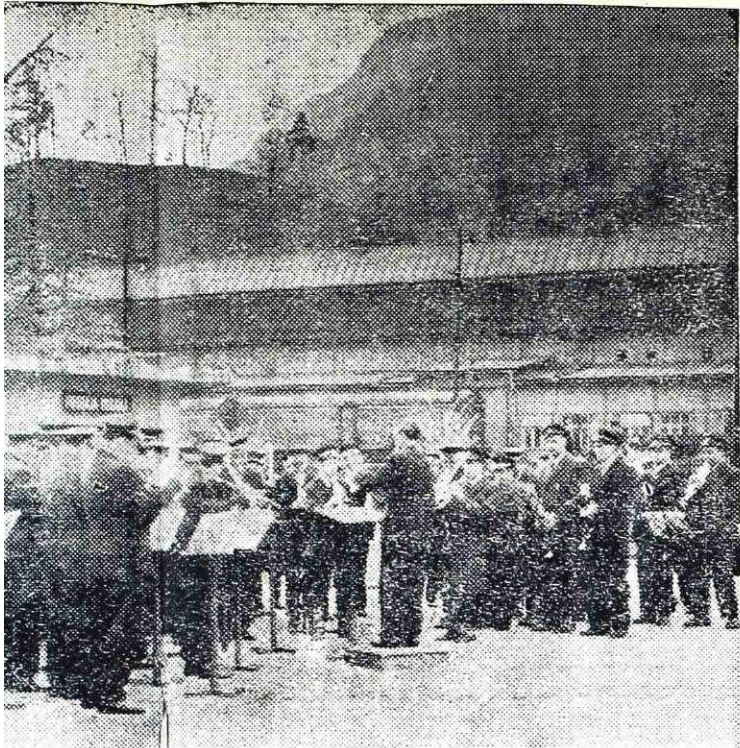
Nasprotno pa smo bili Slovenci mnenja, da nam mora pripasti ozemlje na Koroškem, kjer prebivajo ljudje slovenske narodnosti. Zaradi tega je bilo v Mariboru in v drugih obmejnih krajih prve novembrske dni leta 1918 zelo vroče. V Mariboru je general Maister prehitel in razorožil nemško posadko in prevzel vso oblast ter tako zavaroval našo narodno posest. Generalu Maistru in njegovim prostovoljcem borcev gre torej zasluga, da smo obdržali Maribor in da so se dogodki drugače razvijali, kot pa so imeli v načrtu mariborski Nemci.

Kmalu nato je poročnik Malgaj s svojo četo zasedel

važnejše kraje, ko Velikovec in do obkrožkov S. ne. Tudi preho vanke so zasedli iz zgornjesavski

Boji za našo so v presedkih končane zadnje juniju leta 1918 čete potisnile na leč nazaj in ozemlje, kjer bivski rod.

Žal pa nam priznani vojaške to so se morale po nekaj dnevih nove položaje. Aniki so bili bo novi Avstriji, k nastali Jugosl Francija je po težnje po slove Italija pa je ve

Concertov godbenikov DPD Svoboda Javornik — Koroška Bela

Zveze in posameznih društev oziroma ustanov in zavodov, ki obsega, predvsem v pogledu večje programske povezanosti in vključevanja šolskih skupin v redno kulturno-prosvetno dejavnost v občini.

12. SODELOVANJE s sorodnimi društvi in organizacijami (HD, TD in dr.), kot tudi z družbeno političnimi organizacijami občine, mora sloneti na občasnem kontaktiranju — razgovorih, zaradi skupnih akcij in usklajevanja akcij, smotrov in nalog.

Na teh načelih naj se v občini gradijo konkretni letni operativni programi, ki morajo postati tudi osnova

za delitev dohodka na relaciji družba — Zveza — društva in ustanove. Ta načela morajo postati tudi osnova društvom in ustanovam oz. zavodom za oblikovanje lastnih letnih in razvojnih delovnih programov. Obravnava predloženega osnutka programa naj izključuje vse lokalistične in primitivistične težnje posameznikov in društev in naj bo naslonjena na misel, ki jo je pred štirimi leti izrekel pokojni Ivan Regent: »Kultura je človeško življenje in temu človeškemu življenju moramo dati čim boljše vsebino. Moramo ga napraviti duševno, ne samo materialno lepšega!«

Obvestilo

Občane obveščamo, da so se preselile v nove prostore na Titovi 89 (bivše sodišče) družb. pol. org.:

— občinski komite ZKS — Občinski odbor SZDL — občinski komite ZMS — občinski sindikalni svet — občinski odbor ZZB NOV Jesenice.

in važnejše kraje v Podjuni, tako Velikovec in Grebinj, tja do obročkov Svinjske planine. Tudi prehode čez Karavanke so zasedli prostovoljci iz zgornje savske doline.

Boji za naše severne meje so v preteklih trajali vse do končane zadnje ofenzive v juniju leta 1919, ko so naše čete potisnile nasprotnika daleč nazaj in zasedle vse ozemlje kjer biva naš slovenski rod.

Žal pa nam zavezniki niso priznali vojaške zmage in zato so se morale naše čete že po nekaj dnevih umakniti na nove položaje. Antanta-zavezniki so bili bolj naklonjeni novi Avstriji, kakor pa novo nastali Jugoslaviji. Edino Francija je podpirala naše težnje po slovenski Koroški, Italija pa je vedno in povsod

kazala odpor do naših pravičnih zahtev. Zaradi tega je bilo naše stališče za utrditev naših severnih meja toliko težje.

V času, ko so se ljudje doma zabavali in veseljačili po končani vojni in so razni demagogi različnih strank na zborovanjih govorili in slavili novo nastalo državo, so se naši prostovoljci borci potikali ob meji in prek nje, v mrazu in snegu, s puško v roki, da bi ohranili to, kar je bilo naše in kar so drugi že proslavljali. Niso utegnili iskati dobre službe in komaj se je še kdo zmenil zanje, da bi jim pomagal, ko so se po letu in še več vračali na svoje domove. Marsikdo se tudi ni vrnil. Slovenska Koroška mu je postala prerani grob.

Naša poletna potovanja

Dežela polnočnega sonca

UVOD

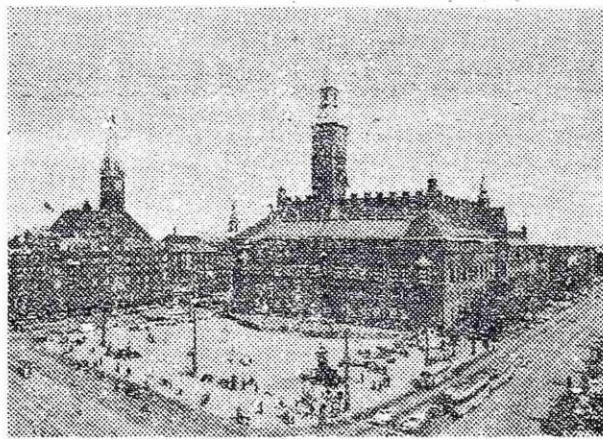
Skandinavija: Skandinavija zajema po naravi polotoke, ki se raztezajo 1000 km daleč od Schonena do Nordkapa in ki loči Severno morje od Severnega Atlantika. Na skandinavskem polotoku državi Švedska in Norveška, pa tudi Danska in Finska spadata k skandinavskim deželam. Finska je po naravi podobno oblikovana kot Švedska. Finska je bila zgodovinsko kulturno pod vplivom Švedske in živalen morski promet na Botniškem zalivu je obe deželi med seboj še povezal. Razlika v dolžini dneva narašča proti severu na ta način, da onstran polarnega kroga sonce v poletnem času ne zaide in pozimi ne vzide. V Kiruni približno 45, v Hammerfestu 72 dni. Na severnem polu se pokaže sonce 21. marca na obzorju in zaide šele 21. septembra, tako da izgleda, da se pomladi dvigne v spiralni obliki prek obzorja in se poleti spet vijačno spušča.

Med mnogimi jezери in čudovitimi fjordi se raztezajo gorski masivi visoki 1800 m. Fjordi so nastali zaradi razjedanja silnih ledenikov iz ledene dobe, ki so segali do Atlantika. Zalivski tok (to je toplovodna kurjava Evrope) obliva dolgo norveško obalo in potisne nepravilnosti zimskih temperatur tako daleč na sever, kot to nikjer drugje na svetu. Zime so mile zaradi oceanske lege, kar se pokaže v tem, da julijske temperature tam povprečno komaj 10 stopinj presegajo januarske temperature.

Vegetacija: Večinoma smreke, bori in pa mnogo brezovih dreves. Hiše so, razen v mestih, lesene in rjasto-rdeče barve.

Kraljevina Danska:

Danska je najmanjša skandinavska dežela in ni hribovita. Pokrajina je zelo bogata in pisana: njive in gozdovi, fjordi in obale. Podnebje v tej deželi je poleti prijetno in blago. Danska se razteza s svojimi 44.330 kvadratnih kilometrov prek polotoka Jütland in petstotih otokov, od katerih je samo sto naseljenih. Dežela ima 4,6 milijona prebivalcev. Danska je stalna monarhija z demokratično ustavo. Zakonodajno moč predstavlja kralj in parlament.

KOPENHAGEN — mestni trg in mestna hiša

Kraljevina Švedska:

Švedi so »narod s prostorom«. V tej deželi ni stiske. Samo 18 ljudi živi tu povprečno na en kvadratni km. V tej veliki deželi prebiva samo 7 in pol milijona ljudi. 10 odstotkov zemlje je obdelane, približno 55 odstotkov je gozdov, samo 5 odstotkov je mest in ostalih približno 30 odstotkov so gorovja in tundre. K temu razmerju pa štejemo še jezera in reke. Velike reke se stekajo na vzhod v Botski zaliv in pri tem nanosijo letno čez 100 milijonov debel v tovarne za celulozo in v žage. V tej deželi najdete kratkomalo vse, od mirnega oddiha v samotnih neskončnih gozdovih s svojimi globokimi modrimi jezери in bučnimi rekami, utripajočim življenjem v modernih vele mestih, udarjanje valov ob morske čeri, stare gradove in zgodovinsko kulturne

znamenitosti, do moderne arhitekture v naraščajočih mestih. Vabljivo je doživeti prihod pomladi na Švedskem. Dne 22. junija ob dnevu sončnega obrata praznujejo ljudje na prostem, postavljajo si mlaje in plešejo v svojih lepih pisanih narodnih nošah. Ta dan je za njih velik praznik. Mikavna in obenem trpka pokrajina polno razcvete in dnevi postajajo daljši. V kratkem sledi poletje s sončnimi, toplimi, toda ne prevročimi dnevi in nenavadno svetlimi nočmi, katerih mrak ogrne vse v magično modro svetlobo. Če prevozimo Švedsko v vsej svoji veličini, vidimo, kako se slika pokrajine postopoma spreminja, kako ravnine na jugu preidejo v hribovito deželo in v deželo jezer srednje Švedske, ki nato preide v široke temne gozdove in ki se končno

Znamenitost Kopenhagena — morska deklica

umakne veličastnim goram na severu. Vidimo tudi, kako postaja dnevna svetloba vedno daljša in to zaradi širinske stopinje. Desettisoče jezer leži v velikih gozdovih. Prek 1000 km dolga švedska severnomorska obala s svojim svetom je posejana z malimi in velikimi otoki.

Polarni krog

V tem severnem svetu poletno sonce celo opolnoči ne zaide za obzorje. Jasno in svetlo se vrsti dan za dnem v poletnih dneh in ta svetloba prav nenavadno učinkuje. Poletja so sicer na Švedskem krajša, toda lahko so ravnotako topla, kar so vzrok dolgi dnevi in bližina zalivskega toka. Toda noči so večinoma hladne. Listje in trava izgledata prav posebno zelena in rože na severu imajo sijoče barve.

Specialitete švedskega jedilnega lista so med drugim: losos (glavatica) — različno pripravljen, meso severnega jelena (prekajeno ali pečeno), meso divjega ptiča, Hjortron (to je vrsta jagod), in švedska predjed z velikim številom mrzlih slanikov, rib in mesnih jedi, solat, več vrst sira itd. Napis »Bar« pomeni na Švedskem pogosto preprosta samopostrežba.

NASA POT

V nedeljo, 25. junija smo z ekspresnim vlakom odpotovali z Jesenic prek Münchna in Hamburga v deželo polnočnega sonca. Dne 26. 6. ob pol enih popoldne smo prispeli v Kopenhagen. Oddali smo prtljago in šli na kosilo. Servirali so nam vse v posodah iz plastične mase (krožnike, skodelice in pribor). Ves ta pribor dajejo za enkratno uporabo in po uporabi vržejo stran. Na Danskem pravijo, je čas dragocen in bi bilo dražje, ker se s pomivanjem posode preveč zamudijo; zato uporabljajo plastično maso, ker je to pri njih ceneje.

Po kosilu smo odšli na ogled mesta.

Kopenhagen je glavno mesto Danske. Je milijonsko mesto, ki ima značilne lepote, lastno razpoloženje in predvsem svojo lastno mikavnost. Na visokem podnožju sedi na vzpenjajočem se konju kip oboroženega bojevnika. Ta kip predstavlja škofa Absalona, ki je ustanovil leta 1167 grad, okoli katerega je zrastle mesto Kopenhagen. Christiansborg je sedež vlade. Vidimo Zmajski stolp imenitne kopenhagenske renesančne borze. S predmestji šteje mesto čez milijon prebivalcev. Skoraj pol Kopenhagena se vozi s kolesi. Vidiš po več sto naslonjenih koles na parkirnem prostoru, ki čakajo, da se ljudje odpeljejo iz službe z njimi domov. Mesto ima več muzejev, univerzo in različne visoke šole. Na mestnem trgu stoji velika mestna hiša iz rdeče opeke, ki ima 106 m visok stolp, iz katerega je lep razgled na mesto.

(Nadaljevanje)

Naši delavci v prostem času

S puško in fotoaparatom v zelenih gozdovih in strmih pobočjih Stola

Vsak si skuša življenje popestriti in si zato poišče nekaj, s čimer ga obogati. Na različne načine si krajšamo svoj prosti čas. Spet je minilo štirinajst dni in na vrsti je naša rubrika »Naši delavci v prostem času«. Obiskal in pogovarjal sem se z Marjanom LANGUSOM, dninskim vodjem v strugarni

Langus že objavil v tej reviji, po mojem prihodu pa je beseda hitro stekla. Vseeno pa nisem vedel, kako naj začnem najin pogovor, saj sem o njem vedel le to, da je dober lovec in fotograf. Črna kava, ki je bila kmalu pripravljena, je pripomogla, da je beseda lažje stekla in da sva se v bese-

opazi divjad v svojem kraljestvu, se hitro odloči; iz nahrbtnika potegne fotoaparat in skuša najti priložnost, da bi skok gamsa, lisjaka, srne ali druge divjadi ujel na filmski trak.

V najinem pogovoru sva ugotovila, da bi bilo najbolje, če bi imeli puške, s katerimi bi lahko istočasno streljali in slikali. Takih prilik, ko ni vedel, kaj naj stori — slika ali strelja — je bilo veliko. V objemu lovske strasti je tako dolgo, dokler ne počši puška, potem pa se mu divjad že zasmili.

Z besedami sva se hitro pomikala od dogodka do dogodka. Nekaj časa je pripovedoval o Mežaklji in lovskem revirju, kjer je honorarno zaposlen kot lovski čuvaj. V istem trenutku pa se je že spomnil na Bevsčico, ko ni vedel, kaj naj stori z odstreljenim gamsom. Najprej je mislil, da bi gamsu odrezal samo glavo ter jo hranil kot lovsko trofejo, takoj za tem pa ga je le spodbudila lovska čast. Šest ur in pol je gazil meter in pol debelo snežno cdejo s 35 kg težkim tovorom. Takrat se je zaklel, da ne bo več streljal, toda pri teh besedah je ostal le nekaj dni. Ko se je sneg strdil, je bil že spet na lovskem pohodu.

V svojem arhivu ima veliko fotografij, še več pa skrbno urejenih filmov. Njegove slike, na katerih so motivi iz obronkov Karavank in Mežaklje, so bile razstavljene že na številnih razstavah. Strogi žiriji razstave lovske umetniške fotografije v Celju je poslal 20 fotografij, od

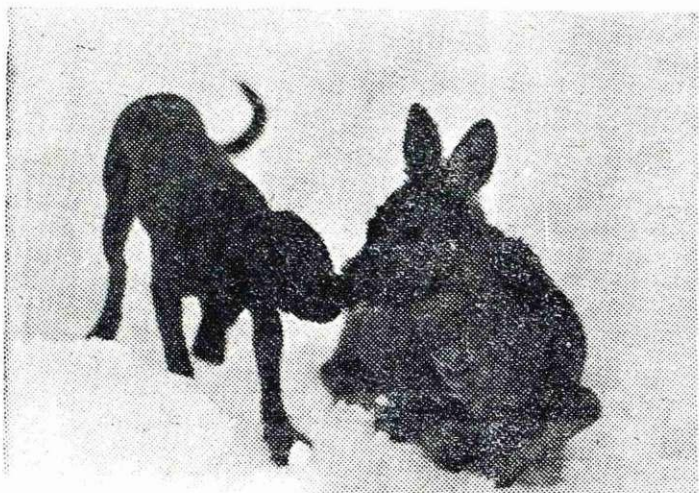
katerih so jih izbrali kar 18 za razstavo, najbolj uspelo fotografijo »Aurikel« pa je objavila revija Lovec na prvi strani. Tudi v našem listu smo že večkrat objavili njegove fotografije.

S svojim amaterskim delom pa še ni zadovoljen. Po glavi mu rojijo misli in načrti. Tudi svojo skrito željo mi je zaupal. V svoj 400 mm Telemeger bi rad ujel gamsa in ga ovekovečil nekje v strmih skalah v okolici, kamor ne more sto-

piti človeška noga. Upajmo, da se mu bo ta želja uresničila.

Predno sem se poslovil od lovca — fotografa, mi je še pokazal trofeje, priznanja in diplome. Na stenah stanovanja ima razobešene domala vse živali, ki kraljujejo v bližnji okolici. Na stenah pa visijo fotografije, ki so vse njegovo delo. Ena je lepša od druge, težko pa bi se odločil, katera je kvalitetnejša in bogatejša.

P. Karlin

Sočutje do onemogle srne

valjev na Javorniku, ki mnogo svojega prostega časa preživi na pobočjih Stola in na Mežaklji.

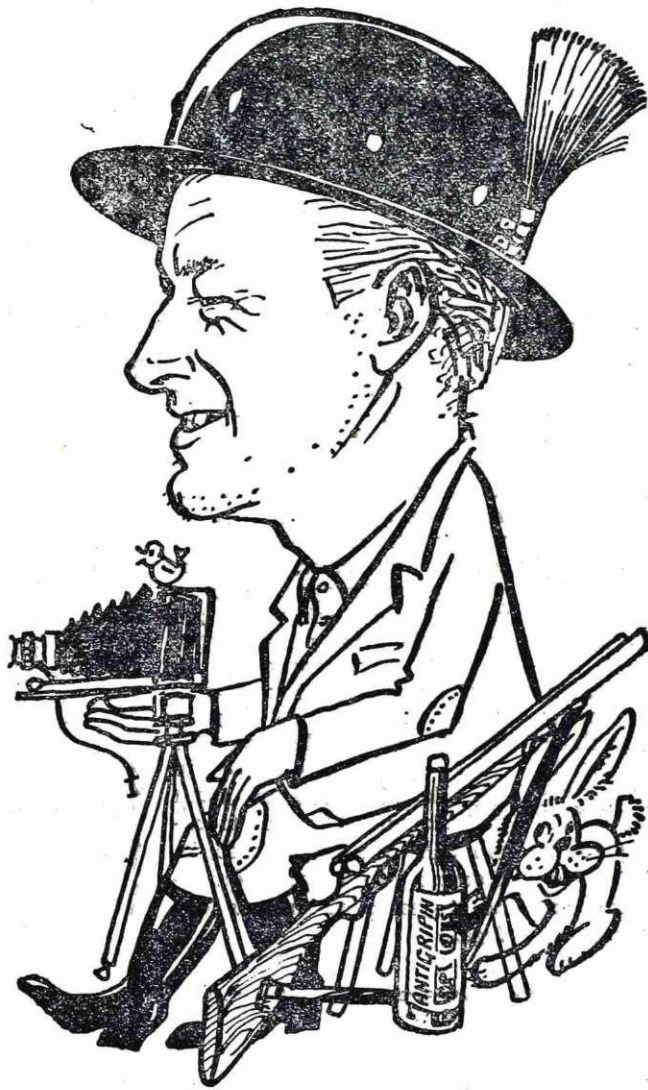
Langus ima za seboj že 44 pomladi, je poročen ter ima dve hčerki. Obiskal sem ga na domu v Trebežu prav takrat, ko sta z ženo imela veliko revizijo. Povsod v kuhinji, kamor se da kaj položiti, sta imela razprostrte revije Lovec, Iskala sta prišpevke, ki jih je Marjan

dah preselila v gozdove na Bevsčico in na Mežakljo. To so kraji, kamor ga najbolj pogostno vodi pot ter lovska in fotografska žilica.

Tudi sam se ni znal ali pa mogel odločiti, kaj mu je ljubše: lov ali fotografija. Sicer zatrjuje, da je to združeno, vendar temu ni tako. Precej več prostega časa porabi za fotografiranje kot za zalezovanje divjadi. Žilica mu ne da miru. Ko

PO STRELU, je Marjan Langus naslovil sliko

Tudi pri prevoznih strcških...

(Nadalj. s 3. strani)
nudi Železnici z znižanjem prevoznih stroškov. Izhodišče za dobro izpolnjevanje te pogodbe je le v dobrem sodelovanju nas vseh, ki se ukvarjamo z odpremo blaga. Ne delajmo pa težav, ki so Železnici samo v škodo.

Prvi meseci so pokazali, da smo na dobri poti in da je potrebno le, da se vsi zavedamo, da bo od tega, koliko blaga za cestni prevoz bo železnica prevozila, tudi odvisno, koliko bomo prejeli popustov na prevozi. V septembru in oktobru smo z avtomobili odpeljali vse blago, ki je bilo prijavljeno za prevoz, po cesti (okrog 5.000 ton), seveda pa pri tem niso všteti osebni prevzemi blaga s kamioni. Zato naj bodo vsi naši napori usmerjeni v to, da bomo pri tem vztrajali tudi v bodoče. Ne bi našteval vseh težav, na katere smo naleteli pri novi organizaciji s pogodbo z železnico, kajti te so v glavnem že za nami. Treba je, da obratni odprem-

niki javljajo na cestni prevoz le blago, ki se res mora prepeljati po cesti (kot se glasi okrožnica št. 14) in da pri tem tesno sodelujejo s špedicijo. Iskanje notranjih rezerv mora biti naloga nas vseh, to pa pomeni, da moramo povsod načrtno varčevati tudi pri prevoznih stroških, da ne bodo tudi nas nekoč vprašali: Ali ne moremo ali nečemo ali ne znamo?

Ob koncu še to: Kadar razpravljamo o transportu kot nadaljevanju proizvodnje, ugotavljamo, da predstavlja pravilen transport močan faktor vsake gospodarske organizacije ter da stopnja njegovega razvoja pospeši ali zavira redno in pravilno poslovanje podjetja. Žal pa to tako hitro zopet pozabimo. Vemo, da ima Železnica z železnico pogodbo za prevoz naših izdelkov, pa tudi o dovozu surovin. Te pogodbe zaradi izpada produkcije do konca leta ne bomo stoodstotno izpolnili, če železnici ne bomo dajali blago tudi na

cestni prevoz. Ob tem mi je še manj razumljiva rezerviranost, lahko rečem tudi odklon, da bi železnica za Železarno prevažala vse blago tako z vagoni, kakor tudi z avtomobili. To bi bilo razumljivo, če bi pri tem trpela odprema blaga, toda v septembru in oktobru, ko smo pričeli s takim načinom prevoza po cesti, ni bilo večjih težav, pa tudi zaostanka pri odpremi ni bilo. Zaradi slabše finančne situacije podjetja ne moremo zamuditi nobene priložnosti, da Železarni prihranimo vsak dinar, v nasprotnem primeru bomo to lahko čutili tudi v svojih žepih, ker osebni dohodki ne bodo taki kot jih želimo. Mislim, da sem s tem zadevo okoli avtomobilskih prevozov blaga na tak način dovolj točno pojasnil in da pri sodelavcih ne bo več dvomov zakaj dajemo prednost železnici!

Peter Gasar
špedicija

S skupščine občine Jesenice

Gibanje turističnega prometa v obdobju januar - september

V obdobju januar-september letos je bilo v vseh turističnih objektih na območju občine Jesenice 63.895 gostov, kar je za 0,7 % več kot v istem času lani; pri tem se je število domačih gostov (37.121) zmanjšalo za 3,4 % dočim se je število tujih gostov (26.774) povečalo za 7 %.

Turistični promet merjen po številu gostov, je torej letos v globalu na ravni doseženi v obdobju januar-september lani, vendar ko analiziramo turistični promet strukturno po številu gostov ugotavljamo, da domači turistični promet upada, tujski turizem pa kaže pozitivne tendence razvoja. Ugoden razvoj tujskega turizma po teh pokazateljih je posledica povečanja števila tujih turistov le v zdraviliščih (indeks

1.132,6) in zasebnih turističnih sobah (indeks 113,7), vse ostale turistične kapacitete pa so letos imele manj tujih gostov kot v istem času lani in sicer hoteli in prenočišča za 8,7 %, planinske postojanke za 1,0 %, počitniški domovi za 5,2 % ter zasebne gostilne za 0,4 %. Število domačih gostov se je letos glede na vrsto turističnih objektov gibalo dokaj neenakomerno. Povečanje števila domačih gostov izkazujejo počitniški domovi za 13,4 %, zdravilišča za 51,6 odstotka ter zasebne turistične sobe za 1,7 %.

Če pri analizi gibanja turističnega prometa o obdobju

januar-september letos v primerjavi z istim obdobjem lani vzamemo kot pokazatelj število realiziranih nočitev, se tendence razvoja nekoliko spremenijo. Na območju občine Jesenice je bilo v obdobju 108.007 nočitev (domačih 121.866, tujih 58.141), kar je za 18,1 % manj kot v primerjavnem obdobju. Pri tem so se nočitve domačih turistov zmanjšale za 29,2 %, nočitve tujih turistov pa so se povečale za 22,3 %.

Povečanje oziroma zmanjšanje števila nočitev domačih gostov po vrstah turističnih objektov je bilo naslednje:

hoteli in prenočišča +24,6 odstotka, zasebne turistične sobe +16,2 %, zasebne gostilne +510,7 %, planinske

postojanke -12,2 %, počitniški domovi -26,4 % in zdravilišča -74,2 %.

Analiza nočitev tujih gostov kaže, da se je število letos nasproti istemu času lani povečalo v vseh turističnih objektih razen pri počitniških domovih, ki izkazujejo zmanjšanje za 27,4 %. Hoteli in prenočišča izkazujejo povečanje števila nočitev tujih gostov za 1,5 %, planinske postojanke za 8,2 odstotka, zdravilišča 1.681,6 odstotka, zasebne turistične sobe za 4,6 % ter zasebne gostilne za 12,9 %.

Kot je že ugotovljeno, je število domačih gostov v prvih devetih mesecih letos nasproti istemu času lani upadlo za 3,4 %, število nočitev teh gostov pa za 29,2 %. Takšna dinamika teh pokazateljev je povzročila tudi zmanjšanje povprečne dobe bivanja domačih gostov od 4,5 dni lani na 3,3 dni letos. Pri tujskem turističnem prometu je število nočitev poraslo za 22,3 %, število gostov pa za 7 %, kar je imelo za posledico povečanje tudi povprečne dobe bivanja tujih gostov od 1,9 din lani na 2,2 dni letos.

Izkoriščenost nastanitvenih turističnih kapacitet v prvih devetih mesecih letos je znašala 24,6 % (lani 31,4 %), pri čemer odpade 16,7 % izkoriščenih kapacitet (lani 24,6 %) na domači turizem, 7,9 % (lani 6,8 %) pa na inozemski turizem. Od začetka januarja pa do konca septembra letos so torej bila stalna ležišča zasedena 67 dni, v istem času lani pa 86 dni.

Turistične kapacitete po vr.

stah objektov so zelo različno koriščene in sicer:

Izkoriščenost nastanitvenih kapacitet v %

1-9/66 1-9/67

hoteli in prenočišča	35,5	34,1
planinske postojanke	19,0	16,1
počitniški domovi	28,8	26,0
klimatska zdravilišča	74,7	32,1
zasebne turistične sobe	20,8	19,4
zasebne gostilne	2,3	5,8

Iz zgornjih podatkov je razvidno, da so bila letos najbolj izkoriščena ležišča v hotelih in prenočiščih, vendar je izkoriščenost teh kapacitet slabša kot lani za 1,4 odstotka. Zelo negativno tendenco izkoriščenosti kapacitet ležišč izkazujejo klimatska zdravilišča, ki so zmanjšala izkoriščenost nastanitvenih kapacitet od 74,7 % lani na 32,1 % letos. Medtem ko analiziramo te kapacitete je treba vedeti, da je visoka izkoriščenost kapacitet ležišč v teh objektih v lanskem devetmesečnem obdobju še posledica stacionarnega turizma. V letošnjem letu so zdravilišča pretežno vključena v mobilni turizem in je zasedenost njihovih kapacitet v primerjavi z zasedenostjo kapacitet hotelov v sedanji situaciji dokaj uspešna.

Podatki o izkoriščenosti ležešč še povedo, da je tendenca upadanja odstotka izkoriščenosti letos splošen pojav in je razen zasebnih gostiln značilen za vse turistične objekte v naši občini.

Žare Klincov,
dipl. eoc.

Različna mišljenja zaradi neinformiranosti

V četrtek, 9. novembra je bila redna seja UO sklada za telesnokulturno dejavnost občine Jesenice. Na dnevnem redu sta bili dve točki: realizacija in sprememba finančnega načrta sklada za letošnje leto in pa program financiranja telesnokulturne dejavnosti v prihodnje.

V desetih mesecih letošnjega leta se je zbralo na skladu 241.991 N din, medtem ko je po predlogu letos predvidenih skupno 316.774 N din. V istem času so znašali izdatki sklada 187.324. Od tega je dobila občinska zveza za telesno kulturo Jesenice za delitev med osnovne organizacije v občini 152.390 N din, za FIS prireditve je bilo danih 25.000 N din, za zdravstvene preglede športnikov 9.827 N din ter za nekatere druge manjše izdatke 106 N din. Na seji so potrdili tudi po odloku o proračunu občine Jesenice obvezno 5 % omejitev sredstev, kar pa bo sproščeno, v kolikor bo občinski proračun v celoti realiziran.

Ob razpravi o dohodkih in izdatkih pa je prišlo do burne razprave. Nekateri člani UO sklada oz. predstavniki občinske zveze za telesno kulturo Jesenice so očitali upravni organu skupščine občine, da so ravnali mimo sklepov. Tako naj bi samovoljno odobrili 25.000 N din za FIS prireditve v naši občini ter plačilo zdravniških pregledov športnikov. V nadaljnji razpravi je bilo ugotovljeno, da ravnanje odgovornih na odelku za družbene službe ni bilo samovoljno in protizakonito. Sklep prejšnje seje UO sklada z dne 27. aprila letos je bil dobesedno: »Ker zavzema smučanje prioriteto mesto v športnih panogah naše občine, naj se še nadalje sofinancira v okviru zmogljivosti sklada za telesnokulturno dejavnost FIS prireditve.« V nadaljnjem be-

sedilu je še bilo, da naj bi se 15.000 N din poravnalo za leto 1966, 10.000 N din pa do konca leta za letošnje leto. O zdravstvenih pregledih športnikov je razpravljal svet za telesno kulturo, ki je priporočil, da se omenjeni pregledi plačajo iz sredstev sklada, ker iz drugih postavk občinskega proračuna ni mogoče predvideti denarja.

To so bila dejstva, ob katerih pa ne bi kazalo ostati. Res je, da so bili računi za preglede športnikov, ki jih je opravil in izstavil Zdravstveni dom Jesenice, precej visoki. O tem je bilo velikokrat govora tudi na sejah občinske zveze za telesno kulturo in športnega društva Jesenice, na katerih so bili mnjenja, naj bi se taki pregledi financirali iz sredstev Zavoda za socialno zavarovanje oziroma iz sredstev preventive, ali pa po redni poti, saj je vsak športnik zdravstveno zavarovan in ima pravico do brezplačnih zdravstvenih uslug. Žal je ostalo le pri razpravljanju, nikoli pa ni bilo nekaj dokončno sklenjenega, tako da so posamezni računi za plačilo pregledov prihajali na mizo načelnika oddelka za družbene službe že po pretečenem roku za kakršni koli ugovor.

Predsednik občinske zveze za telesno kulturo občine Jesenice Berti Brun je bil tudi proti temu, da se iz teh sredstev sofinancirajo velike FIS prireditve, ko pa je naša dolžnost, da podpiramo predvsem številne osnovne organizacije v občini ter skrbimo

za množičnost. Denarja že itak primanjkuje in zato je potrebno res smotrno gospodarjenje.

Verjetno takemu mišljenju ni kaj oporekati, velike prireditve pa naj bi financirali iz sredstev turizma, gostinstva in trgovine, katere panoge imajo tudi največ koristi.

Za ves potek seje UO sklada je prav gotovo najbolj značilna izjava predsednika sklada Pavla Lotriča: »Do vsega tega je prišlo zato, ker so bili tako člani kot drugi prizadeti enostransko oziroma povsem neinformirani o sklepih in drugih problemih. Zaradi objektivnih vzrokov se je tudi predolgo časa odlašalo s sklicem seje UO sklada. Res pa je tudi, da če bi o vseh vprašanjih in problemih v občini toliko razpravljali in jih reševali tako prizadeto, da bi bilo marsikaj drugače.«

Ob koncu seje UO sklada za telesnokulturno dejavnost pa so se menili še o programu financiranja telesnokulturne dejavnosti v prihodnje, predvsem o predlogu, da bi združili sklada za telesnokulturno dejavnost in pa kulturno-prosvetno dejavnost. Na ta način bi se izognili tudi očitkom, da se nesorazmerno trošijo sredstva za posamezne panoge kulturne dejavnosti. Mnjenja o tem so bila deljena: eni so trdili, da doslej ni bila sporna delitev občinskih sredstev med oba omenjena sklada ter da bi bilo še težje zavzeti objektivna merila. Drugi pa so bili mnjenja, da bi bila združitev umestna predvsem zaradi vodenja enotne politike sveta. O predlogu bodo še razpravljali.

T. Lipicer

Kaj pa otroško varstvo?

V 21. številki glasila Občan z dne 14. oktobra, je bil objavljen osnutek zakona o otroškem varstvu. Od tega dne dalje teče razprava na področju naše republike o tem, kako naj bi bilo v prihodnje urejeno otroško varstvo.

Občinski sindikalni svet Jesenice je organiziral takšno posvetovanje tudi na Jesenicah. Povabil je kar 106 ljudi z namenom, da bi se seznanili vsaj z glavnimi nameni novega zakona, vzporedno s tem pa tudi s sedanjo problematiko varstva otrok v naši občini.

Žal se je posvetovanja, ki je bilo v torek popoldan v učilnici železniške postaje na Jesenicah, udeležila le dobra tretjina povabljenih. Kljub temu pa je bila razprava zelo razgibana. Slišali smo precej predlogov in pripomb, kako naj bi v bodoče organizirali otroško varstvo še posebej, kar zadeva njegovo financiranje. V osnutku zakona je predvideno, da bi povečali prispevno stopnjo za otroško varstvo od sedanjih 1,8 na 2 %. Udeleženci posvetovanja pa so menili, da bi morali v ta namen iskati tudi druge vire financiranja.

Načelnik oddelka za družbene službe pri skupščini občine Jesenice Pavle Dolar je v uvodni besedi posredoval vrsto podatkov glede otro-

škega varstva in sploh s področja problematike naše mladine. Ti podatki so zaskrbiljujoči in zato ni čudno, če so navzoči, med katerimi je bilo precej predstavnikov družbeno političnih organizacij in zastopnikov vzgojno varstvenih ustanov, s takšno zavzetostjo sodelovali v razpravi.

Iz uvodne besede Pavla Dolarja povzemamo le nekaj podatkov:

»V naši občini imamo 6.500 otrok v starosti od 0 -- 14 let. Osnovno šolo obiskuje 3.400 otrok, medtem ko je v vzgojno varstvenih ustanovah zajetih le 343 otrok (5 odst.) in 20 otrok manj kot lani. V občini imamo štiri varstvene ustanove, od katerih pa le ena ustreza vsem pogojem.«

Zaskrbiljujoči in problematični so tudi podatki glede šolanja naših otrok. Otroci so večkrat prepuščeni sami sebi, ker tudi starši kljub najboljši volji ne morejo učinkovito pomagati, saj tudi sami nimajo ustrezne šolske izobrazbe.

(Nadaljevanje na 12. strani)

Razstava v počastitev 50 - letnice velikega oktobra

V počastitev 50-letnice oktobrske revolucije bodo jutri v soboto, 18. t. m. ob 18. uri v mali dvorani Delavskega doma odprli zgodovinsko - dokumentarno razstavo pod naslovom **OKTOBRSKA SOCIALISTIČNA REVOLUCIJA OB 50. OBLETNICI**. Razstavo je pripravil Gorenjski muzej iz Kranja oz kustos tega muzeja Ani Benedičič.

Okoli 200 fotografij prikazuje udeležence oktobrske socialistične revolucije s področja Gorenjske, ki so kot ruski vojni ujetniki skupaj z rdečo armado sodelovali pri velikih dogodkih. Z nekaterimi eksponati pa je razstavo obogatil tudi naš oddelek za delavsko gibanje in NOB pri tehniškem muzeju Železarni.

Razstava, ki jo na Jese-

nicah prireja DPD Svoboda Tone Čufar in oddelek za delavsko gibanje in NOB pri tehniškem muzeju Železarni, bo odprta s kratkim kulturnim programom, ki ga bo izvajal moški pevski zbor martinarjev in recitatorji Čufarjevega gledališča.

Razstava bo odprta do vključno 26. t. m. vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 19. ure.

Ponovna pridobitev pravice do otroškega dodatka na osnovi dohodka

S 1. marcem letos so izgubili pravico do otroškega dodatka vsi zaposleni, katerim je povprečni osebni dohodek na mesec v letu 1966 znašal 500 N din in več na družinskega člana v skupnem gospodinjstvu. V drugem primeru pa, če je znašal povprečni osebni dohodek 400 N din na mesec na člana družine v skupnem gospodinjstvu, če je imelo gospodinjstvo poleg tega še dohodek iz kmetijstva ali druge dejavnosti.

Ponovno pa se lahko pridobi ali izgubi pravica do

otroškega dodatka, če so se dohodki gospodinjstva v tekočem letu tako spremenili, da presegajo ali ne dosega 500 oz. 400 N din dohodka na člana gospodinjstva. Pravica do otroškega dodatka se ugotavlja na podlagi povprečnega osebnega dohodka na mesec, ki ga je prizadej prejel v tem letu pred vložitvijo zahtevka. Pravica do otroškega dodatka pripada upravičencu od naslednjega meseca po ugotovitvi, da dohodek ne presega predpisanega povprečja.

Glede na zmanjševanje osebnih dohodkov v našem kolektivu lahko upravičenci ponovno uveljavijo pravico do otroškega dodatka na ta način, da predložijo potrdilo o osebnem dohodku, ki so ga prejeli v tem letu. Na potrdilo mora biti razviden dohodek po mesecih, da se tako lahko ugotovi, od kdaj ponovno upravičencu pripada pravica do otroškega dodatka.

Ponovni zahtevek vloži lahko vsak član kolektiva, ki je ugotovil, da se mu je osebni dohodek zmanjšal tako, da je pridobil ponovno pravico do otroškega dodatka.

Zahtevek se vloži na oddelku za socialno zavarovanje v Železarni, kjer lahko dobite tudi vsa pojasnila.

Tine Zen

Predstavili se nam bodo gledališčniki iz Trsta

Več kot deset let je minilo, odkar so Jeseničani zadnjič ploskali gledališčnikom iz Trsta. V torek zvečer se bodo v Čufarjevem gledališču člani ansambla Slovenskega gledališča iz Trsta predstavili z duhovito komedijo *Lugia Pirandella SAJ NI ZARES*. Pirandello je znan moderen, duhovit in skoraj italijanski klasik. Mimo njegovih del skoraj ne more nobeno sodobno gledališče.

Slovensko gledališče v Trstvu opravlja zelo pomembno kulturno poslanstvo na Tržaškem in je izrednega pomena za tržaške Slovence zlasti za njihov kulturni razvoj. Gostovanje gledališčnikov iz Trsta bo za ljubitelje gledališča na Jesenicah lepo kulturno doživetje, saj pri komediji *SAJ NI ZARES* sodeluje najboljši del ansambla. Da je predstava na kvalitetni višini, zagotavlja tudi znani filmski in gledališki režiser Jože Babič, ki je postavil na oder omenjeno komedijo na deskah Slovenskega gledališča v Trstu.

Vstopnice za torkovo predstavo so že v prodaji, lahko pa jih rezervirate po telefonu 82-200.

J. V.

Splošna ljudska vojna in narodna obramba

V zadnjem času so se razmere v svetu zelo poslabšale. Nevarnost lokalne ali splošne vojne postaja čedalje večja. Iz zahodnih in vzhodnih vojaških krogov, je slišati izjave, da so lokalne vojne možne celo na tako občutljivem območju, kot je to Evropa. Agresivne namere zahodnih reaktivarjev dokazujejo tudi razni vojaški manevri na naših mejah, zborovanje rezervnih oficirjev NATO v Trstu, izjave o uporabi izraelske strategije v odnosu na obmejne dele jugoslovanskega ozemlja itd.

Najboljše jamstvo za nedotakljivost naših meja je pripravljenost ljudstva na obrambo, kajti izkušnje iz našega narodnosovobodilnega gibanja in kasnejših osvobodilnih vojn, predvsem pa iz vojne v Vietnamu dokazujejo, da so največje in najsoodnejše armade nemočne pred splošnim ljudskim uporom. Zato je za obrambo potrebno pripravljati celotno prebivalstvo, zlasti pa rezervni starešinski kader.

Morda smo v povojnem obdobju posvečali premalo pozornosti splošni vojaški vzgoji prebivalstva. V sodobni vojni so razlike med fronto in zaledjem manjše kot nek-

daj in zato bo moralo tudi zaledje prevzeti in izvajati vrsto za obrambo zelo pomembnih nalog. Prebivalstvo pa mora biti s temi nalogami seznanjeno, da se bo v primeru morebitne potrebe hitreje vključilo v obrambo domovine.

Zato sta oddelek za narodno obrambo občine Jesenice in predsedstvo Združenja rezervnih oficirjev zaupala delavski univerzi na Jesenicah nalogo, da le-ta prevzame organizacijo za dve temi s

področja narodne obrambe. Naslov prve teme je: Splošna ljudska vojna in narodna obramba, in druge »Radiološka kontaminacija«. Za obe temi bodo predavanja organizirana: v Žirovnici, Koroški Beli, Javorniku, Jesenicah (pri Jeleni in v dvorani občinske skupščine), Blejski Dobravi, Dovjem, Gozd Martuljku, Podkorenu in Ratečah.

Po prvi temi bodo predavanja v decembru, po drugi pa v januarju. Za stare-

šinski kader so predavanja obvezna, želja organizatorjev pa je, da se teh predavanj udeleži tudi čim večje število drugih občanov. Delavska univerza je za predavatelje angažirala rezervnega polkovnika Franca Jernejca-Milčeta, ki je odličen poznavalec vojaško politične problematike. Prav zato bodo ta predavanja še posebno zanimiva, in upamo, da predavatelj ne bo osamljen v dvorani.

J. V.

Telesna kultura

Zasluzena zmaga

V torek zvečer je bila na drsališču Podmežakljo prvenstvena tekma za alpski pokal. Jugoslovanska državna reprezentanca je brez večjih težav premagala italijansko drugouvrščeno moštvo Ortisei z 9 : 3 (3:0, 1:2, 5:1). Pred okoli tisoč gledalci sta tekmo sodila avstrijska sodnika Moser in Heidinger. Strelci za

Jugoslavijo: B. Jan 5, Klinar 2 in Mlakar 2. Za goste so bili uspešni: Pasolli, Messner in Rabanser.

Gledalci, ki so se zbrali na tem zanimivem srečanju, niso razočarani zapuščali igrišča. Prisostvovali so zanimivi hokejski tekmi. Lahko rečemo, da na Jesenicah letos še nismo videli tako kvalitetne igre. Najlepša je bila nedvomno prva tretjina, kjer so naši v dveh minutah igre dosegli kar tri gole. Imeli pa so še več priložnosti za dosego gola, toda žal italijanski vratar, ki je istočasno čuvar vrat italijanske državne reprezentance, je pri nevarnih strelh vedno zanesljivo posredoval. Po prvem odmoru so naši igralci nekoliko popustili in zmaga Italijanov v tem delu je povsem zaslužena. Najbolj izdatna pa je zadnja tretjina po številu golov. Tokrat sta se razigrala Bogo Jan in Felc, ki sta do vrha natresla mrežo gostov. Istočasno lahko zapišemo, da sta ta dva igralca največ pripomogla k zmagi. Italijani so igrali hiter, oster in dopadljiv hokej. Kljub temu, da imajo v svojih vrstah kar šest državnih reprezentantov,

niso bili dorasel nasprotnik naši okrnjeni ekipi, v kateri je manjkal Hiti.

P. K.

V Žirovnici za dan republike

V zadnjem času je čutili večjo družbeno politično aktivnost na področju krajevnih skupnosti Žirovnica. Ohrabljeni z zelo uspešno prireditvijo v počastitev petdeset letnice oktobrske revolucije, so že v teku priprave za prireditve posvečene dnevu republike.

Krajevni odbor socialistične zveze je pred kratkim sklical sestanek na katerem so sklenili, da bo prireditev za dan republike 28. novembra v dvorani TVD Partizan Žirovnica. V programu bodo sodelovali učenci osnovne šole Žirovnica, moški pevski zbor Svobode in mladina.

Po programu bo prosta zabava s plesom. Prireditelji so se dogovorili z domačim zabavnim ansamblom, skrb za hrano in pijačo pa je prevzela gostilna »Zelenica«.

J. V.

Kaj pa otroško varstvo?

(Nadalj. z 11. str.)

V osnutku zakona o otroškem varstvu sta predlagani dve varianti glede samih oblik. Odločiti se bo treba za to, ali bomo ustanovili skupnost otroškega varstva, ali pa naj bi tudi to skrb prevzela temeljna izobraževalna skupnost, kot je predlagano v drugi varianti v osnutku zakona o otroškem varstvu.

Udeleženci posveta so se zavzemali za prvo rešitev, saj so nekateri menili, da ima temeljna izobraževalna skupnost zelo obširen program in je ne bi kazalo obremenjevati še s problematiko otroškega varstva.

Ob koncu posveta so imenovali petčlansko komisijo, ki bo v prihodnjih dneh na podlagi razprave pripravila potrebno gradivo in ga posredovala republiškim organom z namenom, da bi predloge in pripombe upoštevali pri končni redakciji oz. izdelavi zakona o otroškem varstvu. Udeleženci posveta so bili mnenja, da so problemi, s katerimi se srečujemo na tem področju, tako pereči, da je skrajni čas, da dobimo ustrezne zakonite predpise, ki bodo v prihodnje urejali problematiko otroškega varstva na področju naše republike.

- or

Priprava plavalcev za prihodnjo sezono

Tehnično vodstvo plavalnega kluba se je sestalo 3. t. m. in sklenilo, da na prihodnjo sezono prične misliti že sedaj in ne, kakor je bilo doslej, da so bili plavalci, ko se je pričela sezona, nepripravljeni. Zato so pripravili naslednji program: 1. Zimski trening, 2. Letni trening, 3. Tekmovanja.

Vodstvo kluba bo uredilo z ravnateljstvom osnovnih šol Tone Čufar in Prežihov Voranc glede uporabe telovadnice. Poleg tega bo nabavilo uteži in dvojce vzmeti, s katerimi bodo člani plavalnega kluba dvakrat tedensko vadili in tako obdržali fizično kondicijo. Poleg tega je z vodstvom plavalnega kluba Triglav iz Kranja urejeno, da bo nekaj naših perspektivnih plavalcev enkrat tedensko skupno z njihovimi plavalci imelo vodni trening v zimskem bazenu. Zimski treningi bodo trajali do 1. 3. 1968.

Od 1. 3. 1968 do 15. 3. 1968 bo mrtva sezona, nato pa se bodo začeli pospešeni kondicijski treningi, ki bodo vsakodnevno, razen sobote in nedelje. Na teh treningih se bodo člani z raznimi vajami na prostem pripravili kondicijsko, poleg tega pa bodo delali tudi vaje za vzdržljivost in spretnost.

S 1. 5. 1968 bi pričeli z letnimi vodnimi treningi. To pa je odvisno tudi od razumevanja zavoda za vzdrževanje športnih objektov in uprave železarne Jesenice. Treningi bodo dvakrat dnevno. Poleg treningov v vodi bodo še vedno kondicijske vaje.

Če bo plavalnemu klubu uspelo rešiti problem tople vode v bazenu že v maju, se tehnično vodstvo kluba obvezuje, da bo stopilo v stik s pedagogi za telesno kulturo na naših šolah. Cilj teh razgovorov naj bi bila uvedba plavalnih ur pri pouku telesne kulture. Organizirali bi

Turnir kegljačev na ledu

V nedeljo dopoldan je bil na drsališču Podmežakljo medklubski turnir v kegljanju na ledu. Skupno je nastopilo 15 moštev z Bleda, Jesenic in Kranjske gore. Kljub temu, da se je sezona kegljanja na ledu šele pričela, so nekatere ekipe že zelo lepo vibrane. Na tem tekmovanju je presenetila ekipa Medja, za katero igrajo Valentar, Lipovšek, Železnikar in Petrovič. Ta ekipa je po šesturnih borbah priborila 23 točk in zanesljivo osvojila prvo mesto. Na drugem mestu je ekipa Hudrič z 21 točkami, tretja pa ekipa Vister s 19 točkami. Nekoliko nas je razočarala ekipa Drinovec, ki se je uvrstila šele na sedmo mesto s 15 točkami. Prva ekipa Bleda je na šestem mestu, prva ekipa Kranjske gore pa na desetem.

Na drsališču Podmežakljo pa je v teku tudi klubsko prvenstvo, ki bo trajalo več nedelj.

P. K.

tudi šolska in medšolska tekmovanja, na katerih bi potem lahko izbrali talentirane plavalce in jih s pomočjo pedagogov na šolah ter trenerskega kadra v klubu vzgojili v bodoče tekmovalce. S tem bi se tudi zmanjšal odstotek neplavalcev.

Kot vsako leto, bo tudi v letu 1968 plavalni klub Jesenice nastopal v gorenjski ligi. Poleg tega se bo udeležil tudi

Pred državnim prvenstvom v hokeju na ledu

Pred začetkom letošnjega državnega prvenstva v hokeju na ledu smo vprašali za mnenje predsednika HK Jesenice Franca Talerja o pripravah moštva na to tekmovanje in o možnostih v ligi.

»Naše moštvo se že intenzivno pripravlja od 25. maja, ko so pričeli s suhim treninzi. Do sedaj so že odigrali 13 tekem, od tega osem težjih. S kondicijo in pripravo, sem zadovoljen, zato upam, da bomo že dvanajstič osvojili najvišji naslov v državi. Bolj ostra pa bo glede na izenačenost moštev borba za drugo mesto. Mesto vicešampiona lahko zasedejo Olimpija, Medveščak ali Partizan.

Klub predvsem tajejo materialni problemi. Zato bomo predvsem veseli, če se bo prvenstvenih tekem ogledalo toliko gledalcev, kot pred leti. V moštvo letos vlada velik red in disciplina, za kar se imamo predvsem zahvaliti trenerju Mlčochu.

Podobno vprašanje pred začetkom letošnjega državnega prvenstva v hokeju na ledu smo postavili tudi podpredsedniku in vodju moštva Kranjska gora Tonetu Židanu.

»Možnosti in izgledi ekipe Kranjske gore so letos slabi. Z rednimi treningi smo začeli šele pred nedavnim. Moštvo je zelo okrnjeno, v njem igrajo predvsem mladinci in nekaj starejših igralcev, toda

Reprezentanca na turneji

V sredo jutraj je odpotovala na krajšo turnejo jugoslovanska državna reprezentanca v hokeju na ledu. Naša izbrana vrsta je tokrat odšla na pot v popolni sestavi, manjkal je samo Rataj, ki je zadržan zaradi izpitov na fakulteti. Naši reprezentantje bodo odigrali pet tekem v ZRN, ČSSR in Avstriji. Ističasno pa bo moštvo Jesenic igralo še prvenstveno tekmo za evropski pokal v Düsseldorfu.

P. K.

tekmovanj za posameznike v gorenjskem in republiškem merilu za pionirje, mladince in člane. Predvidena so pa tudi razna prijateljska srečanja z domačimi ali celo tujimi klubi. Odvisno pač od denarnih sredstev. Poleg tega je tehnično vodstvo kluba pripravljeno organizirati tudi tekmovanja posameznih podjetij, kot na primer medobratno tekmovanje železarne. Organizirali bodo tudi plavalno šolo za mlajše, v kolikor pa bo dovolj kandidatov, pa tudi za odrasle neplavalce.

Benó Ramuš

Prvi smučarji na Vršiču

Lepa nedelja je zvalila prve smučarje na zasnežena pobočja Mojstrovke. Res je snega bolj malo, vendar je zgornje južno pobočje pod Malo Mojstrovko v višini 2200 m že dovolj zasneženo, da so spretni smučarji že zavijugali na najmanj 400 m dolgi progi.

Omenjena področja Mojstrovke imajo izredne snežne

razmere vse od sredine novembra do sredine junija. Če pri tem upoštevamo še nad vse udoben pristop z avtomobilom do sedla Vršiča (1611 m) — vzorno oskrbovane planinske počke — Erjavčevo in Tičarico — potem ima projekt mehanizacije Vršiča in izrabe snežnih razmer res zdravo in solidno podlago.

Kot vsako leto bo najbrž za praznik republike na Vršiču na snežnih pobočjih že pravi smučarski direndaj, pa čeprav še razen planinskih koč ni še ničesar urejenega za ureditev tega visokogorskega raja. Če drugo ne, pa bo ostala domačnost, prelep gorski svet in smučarska pobočja za vse kategorije smučarjev ter lepote, katerim zapade vsakdo, ki se potruditi tja gor.

M. D.

Športne brzovjave

V nedeljo dopoldan bosta sodnika Valentar in Benedičič polagala izpite za zvezne hokejske sodnike. Do sedaj sta imela status republiških sodnikov, sodila pa sta drugorazredne tekme.

Priznani mednarodni hokejski sodnik Boris Cebulj je dobil te dni od olimpijskega komiteja v Grenoblu povabilo, da sodi na olimpiadi 1968 prvenstvene tekme v hokeju na ledu. Olimpijske igre bodo trajale od 6. do 18. februarja.

P. K.

Z dodatno prehrano k večji delovni sposobnosti

V tovarni motorjev v Rakovici pri Beogradu je njihova zdravstvena služba ugotovila, da je vsak član kolektiva letos povprečno dvakrat boloval. Na podlagi ugotovljenega zdravstvenega stanja je obratni zdravnik predlagal podjetju in samoupravnim organom, naj bi uvedli med delom delitev toplega obroka. Predlog je bil z razumevanjem sprejet, za topli obrok so namenili 300 milijonov S din. Sedaj vsak zaposleni dobi med delom topli obrok v obsegu 1500 kalorij brezplačno. Ta lep primer kako se lahko doseže večja delovna sposobnost naj služi za vzgled onim, ki o tem mislijo drugače.

(po TV dnevniku)

Dopisujte v »Železarja«

Mladi alpski smučarji pred novo sezono

V soboto popoldan so se jeseniški alpski smučarji Smitek, Zmitek, Gorjup, Markež, Marolt, Pesjak, Straus, Hafner, Ramuš in Aleš zbrali in pričakali trenerja Avstrijca Petra Gruberja, ki jih je nato odpeljal v Črni vrh ter ugotovil kondicijsko pripravljenost za predstoječo sezono. Vsa zapazanja je zabeležil skupaj z vodjem Cirilom Pračkom. Edino, kar je zaupal mladim smučarjem, je to, da s kondicijo ni povsem zadovoljen. Kakor smo zvedeli iz precej zanesljivih virov, bo nekaj najboljših smučarjev odpotovalo na trening nekam v tujino, po vsej verjetnosti v Cervinijo.

P. K.

Še ena preizkušnja mladih skakalcev

Precej izžabljen skakalnice iz umetne mase v Ljubljani je v nedeljo preživela še eno težko preizkušnjo. Na njej so se namreč že tretjič in zadnjič pomerili mladinci. Ta preizkušnja je veljala za kriterij za vstop v mladinsko državno reprezentanco. Najboljši, kot do sedaj že dvakrat, je bil Jeseničan Pagon, ki je s skokoma 35,5 metra ter 194,1 točke zasedel odlično prvo mesto. Z nedeljsko uvrstitvijo je ta mladi skakalec še enkrat

potrdil, da je na novo sezono zelo dobro pripravljen in da morajo starejši tekmovalci kmalu računati z njim. Naš drugi predstavnik Demšar je bil četrti, toda pri doskoku se mu še vedno pozna, da je bil resno poškodovan. Po vseh doseženih rezultatih bo posebna komisija izbrala deset najboljših skakalcev, ki jih bodo uvrstili v jugoslovansko državno mladinsko reprezentanco.

P. K.

Za ljubitelje hokeja - pralni stroj!

Ljubiteljem hokeja se v prihodnjem tednu obeta bogata hokejska sezona. Na igrišču Podmežakljo bo odigranih več prvenstvenih mednarodnih tekem. V nedeljo, 19. t. m. bo ob 16. uri popoldan odigrana prijateljska tekma med moštvom Kranjske gore in Medveščakom iz Zagreba. V soboto, 25. t. m. bo odigrana povratna tekma za evropski pokal med moštvoma Düsseldorf in Jesenice. Ta tekma je zelo pomembna, saj si z izdatno zmago Jeseničani lahko priborijo vstop v tretje kolo

nadaljnega tekmovanja za evropski pokal. Nedvomno pa bo 26. t. m. eno najbolj zanimivih srečanj za gledalce in ljubitelje hokeja. Tega dne se bo namreč pričelo letošnje državno prvenstvo. Moštvo Kranjske gore bo imelo v gosteh ljubljanskega prvotnega Olimpijo. Veljalo bi še omeniti, da bo na tem srečanju izžreban tudi srečni gledalec, ki bo prejel superavtomatski pralni stroj Zoppas 750, katerega je srečnemu dobitniku namenil Simon Prescheren iz Trbiža.

P. K.

Primerjava cen v letu 1966 in 1967

Statistična služba Skupščine občine Jesenice je pripravila obširnejši pregled cen trgovskega blaga s stanjem v oktobru 1967 s primerjavo nasproti oktobru 1966. leta. Razumljivo, da v tem pregledu nismo mogli zajeti prav vsega potrošnega blaga, skušali pa smo posneti in primerjati cene tistih artiklov, ki so za preživljanje najbolj potrebni in jih potrošniki največ kupujejo.

Ko smo analizirali cene, ki so veljale lani v oktobru v odnosu na cene v letošnjem oktobru, smo ugotovili, da se zdaj že kažejo pozitivni rezultati gospodarske reforme, saj je prvič očitneje vidno, da cene ne rastejo več tako brezglavo. Pri mnogih artiklih so ostale cene v enem letu nespremenjene, nekaj artiklov ima celo nižjo ceno letos, kot lani, seveda pa so cene nekaterim artiklom, še zlasti onim, kjer še ni prave konkurence pri proizvajalcih, porasle. Vidnejše povečanje cen beležimo:

pri živilskih artiklih: fižol 10,6 %, čebuli za 17,6 %, zelje v glavah za cca

21 %, medu za 20 %, uvoženi riž italijanski za 19 %, pri grškem in egiptovskem je cena nespremenjena, jetrna pašteta za cca 18 %.

Pri pijačah so cene v Delikatesi in P-marketu ostale nespremenjene, le rebulo je imela Rožca dražjo za 11 %, prav tako staro slivovko in kokto.

Pri ostalem industrijskem blagu, za katerega smo posneli cene ni bistvenih povečanj, razen pri žarnicah za okrog 20 %, cementu Anhovo za 9,1 %. Iz pregleda si bodo bralci Železjarja lahko sami ustvarili sodbo o gibanju cen in prav bi bilo, da nam iz lastnih izkušenj posredujejo obvestila v kateri trgovini so ugotovili še za druge artikle bistveno povečanje cen.

V prihodnjem pregledu bomo objavili gibanje cen obrtniških uslug vseh vrst, da tako omogočimo potrošniku, da sam ugotovi, kje so morda cene nižje in se zatem odloči za nakup tam, kjer je ceneje in posluži tistih obrtnikov, ki nudijo usluge po zmernejših cenah.

Artikel	Enota mere	TP ROŽCA JESENICE (samopostrež. Plavž)					TP DELIKATESA JESENICE (posl. 7 — biv. železniška)					P-market, posloval. Jesenice				
		oktober 1966		oktober 1967		INDEKS	oktober 1966		oktober 1967		INDEKS	oktober 1966		oktober 1967		INDEKS
		proizvajalec, vrsta artikla	cena	proizvajalec, vrsta artikla	cena		proizvajalec, vrsta artikla	cena	proizvajalec, vrsta artikla	cena		proizvajalec, vrsta artikla	cena	proizvajalec, vrsta artikla	cena	
Krompir	kg	igor	0,80	igor	0,70	87,5	igor	0,80	igor	0,70	87,5	igor	0,69	igor	0,69	100,0
Fižol suh	kg	tetovec	4,70	tetovec	5,20	110,6	enobarvni	2,67	enobarvni	2,67	100,0	tetovec	5,20	tetovec	5,20	100,0
Čebula	kg		1,45		1,70	117,2		1,48		1,74	117,6		1,62		160	98,8
Zelje v glavah	kg		0,70		0,85	121,4		0,52		0,69	132,7		0,60		0,70	116,7
Orehova jedrca	kg	pakirana	37,00	pakirana	31,00	83,8	pakirana	35,20	pakirana	26,04	74,0	pakirana	38,40	pakirana	21,00	54,7
Jabolka	kg	jonatan	3,20	jonatan	1,50	46,9	II. vrste	1,86	II. vrste	1,10	59,1	kanada	3,15	jonatan	1,95	61,9
Banane	kg		5,70		5,00	87,7		5,80		5,80	100,0		4,98		5,20	104,4
Pomaranče	kg		5,00		5,20	104,0		4,50		5,40	120,0		3,90		—	—
Limone	kg		4,70		4,80	102,1		4,80		4,80	100,0		4,30		4,60	107,0
Kokošja jajčka	kom	farma	0,70	farma-dom.	0,64	91,4	domača	0,86	domača	0,72	83,7	domača	0,77	domača	0,63	81,8
Testenine jajčne — špageti	kg	žito	4,70	žito	4,92	104,7	žito	5,04	žito	5,04	100,0	žito	5,26	žito	5,56	105,7
Koruzna moka	kg	žito	1,31	žito	1,26	96,2	žito	1,30	žito	1,30	100,0	žito	1,67	žito	1,58	94,6
Keksi petit beurre, zavitek	1/2 kg	Kraš	4,40	Kraš	4,55	103,4	Kraš	4,62	Kraš	4,62	100,0	Kraš	4,28	Kraš	4,50	105,1
Surovo maslo	kg	Lj. mlek.	21,00	Lj. mlek.	17,60	83,8	Mlek. Kr.	18,48	Mlek. Kr.	18,48	100,0	Lj. mlek.	20,80	uvožen	16,50	79,3
Margarina delikatesna, zav.	1/4 kg	Zvezda	8,00	Zvezda	7,92	99,0	Zvezda	7,93	Zvezda	7,93	100,0	Zvezda	8,04	Zvezda	8,04	100,0
Svinjska mast dom., pakir.	1/4 kg	29. nov.	6,38	29. nov.	5,60	87,8	29. nov.	6,32	29. nov.	6,16	97,5	Mitros	5,94	29. nov.	4,40	74,1
Cvetlični med v kozarcih	1/4 kg	Medex	9,90	Medex	11,90	120,2	Medex	11,95	Medex	11,96	100,0	Medex	11,30	Medex	11,30	100,0
Prava kava, praž. v zrnu, zav.	100 g	Merks	3,27	Merks	3,33	101,8	Merks	3,28	Merks	3,28	100,0	P-kava	3,28	P-kava	3,28	100,0
Riž domač, biser	kg	Skopje	4,88	Skopje	5,28	108,2	Skopje	4,45	Skopje	4,46	100,0	Skopje	4,98	Skopje	5,02	100,8
Riž uvožen	kg	Marteli	4,36	Marteli It.	5,20	119,3	Grški	4,49	Grški	4,49	100,0	Egipt	4,51	Gala Ital.	4,46	98,9
Kokošja juha, škatlica večja	kom	Podravka	2,25	Podravka	2,25	100,0	Podravka	2,25	Podravka	2,25	100,0	Podravka	2,00	Podravka	2,30	115,0
Marelična marmel.	kg	Kalnik	5,50	Kalnik	5,55	100,9	Fruktal	5,18	Fruktal	4,72	91,1	Kalnik	5,69	Fruktal	4,82	84,7
Grah v konzervi 1/1	kg	Sava Bijel.	3,68	Sava Bijel.	3,57	97,0	Kalnik	3,30	Kalnik	3,85	116,7	Crv. zv.	4,00	Vitaminka	4,56	114,0
Goveji golaž v konzervi	300 g	Slime	3,88	Slime	3,90	100,5	Budimka	2,88	Budimka	3,22	111,8	Slime	3,54	Slime	4,33	122,3
Jetrna pašteta, konzerva	150 g	Slime	1,60	Čoka	1,92	120,0	Slime	1,98	Slime	2,03	102,5	Slime	1,75	Slime	2,07	118,3
Sardine v oliv. olju, konzerva okrog	127 g	Adria	2,18	Delamaris	2,18	100,0	Izola-Delam.	2,19	Izola-Delam.	2,19	100,0	Mirna	—	Mirna	—	—
Nar. vino starček	l	Sl. vino	5,00	Slov. vino	5,00	100,0	Sl. vino	5,08	Sl. vino	5,08	100,0	Rovinj	2,07	Rovinj	2,10	101,4
Nar. vino — nav. rebula	l	Brdo	6,15	Brdo	6,85	111,4	Brdo	5,78	Brdo	5,78	100,0	Slov. vino	5,05	Slov. vino	5,35	105,9
Naravno žganje	l	Alko	18,60	Talis	14,00	75,3	Talis	17,80	Talis	14,04	78,9	Brdo	7,20	Brdo	7,20	100,0
Žganje stara slivovka	l	Talis	17,75	Badel	19,80	111,5	Talis	18,72	Talis	18,72	100,0	Talis	15,20	Talis	15,20	100,0
Kokta	0,2 l	Sl. vino	0,52	Slov. vino	0,58	111,5	—	—	—	—	—	Talis	20,25	Talis	20,25	100,0
Kokoš zaklana	kg	Emona	12,00	Emona	100,0	83,3	—	—	—	—	—	Slov. vino	0,58	Slov. vino	0,58	100,0
Kranjska klobasa	kom	Šk. Loka	2,70	Šk. Loka	3,15	116,6	Šk. Loka	3,36	Šk. Loka	3,18	94,6	Pomurka	12,00	Pomurka	10,00	83,3
Pral. prašek plavi radion, zav.	200 g	Saponia	1,00	Saponia	1,06	106,0	Šk. Loka	3,36	Šk. Loka	3,18	94,6	Šk. Loka	3,35	Šk. Loka	3,18	94,9
Zob. krema tuba	kom	kal. extra	3,20	kal. extra	3,45	107,8	Saponia	1,12	Saponia	1,15	102,7	Saponia	1,09	Saponia	1,16	106,4
Toaletni papir	kom	tob. tov.	0,65	tob. tov.	0,52	80,0	kal. extra	3,25	kal. extra	3,25	100,0	kal. extra	3,20	kal. extra	3,20	100,0
Toaletno milo beli jorgovan	kom	Luxol	2,23	Luxol	1,93	86,5	tob. tov.	0,63	tob. tov.	0,55	87,3	tob. tov.	0,56	tob. tov.	0,48	85,7
Milo za pranje 6 transparent	kg	Merima	5,28	Zlatorog	4,88	92,4	Luxol	2,12	Luxol	2,12	100,0	Luxol	2,00	Luxol	2,05	102,5
Žarnica 60 W	kom	TEŽ Zg.	2,07	TEŽ Zg.	2,30	111,1	Merima	5,43	Merima	5,43	100,0	Merima	5,20	Merima	5,20	100,0
Baterijski vložek ploščat	kom	TEŽ Zg.	2,95	TEŽ Zg.	2,80	94,9	TEŽ	1,55	TEŽ	2,13	137,4	TEŽ	2,05	TEŽ	2,34	114,1
Šolski zvezek 60-listni črtan	kom	Karbon	1,04	karbon	1,04	100,0	TEŽ	3,00	TEŽ	3,00	100,0	TEŽ	2,65	TEŽ	2,65	100,0
Svinčnik navaden	kom	Karbon	0,34	karbon	0,34	100,0	(40 listni)	0,77	(40 listni)	0,77	100,0	karbon	0,95	karbon	1,38	145,3
Krema za čevlje	kom	Ilirija	1,15	Ilirija	0,90	78,3	karbon	0,35	karbon	0,39	111,4	karbon	0,40	karbon	0,40	100,0
							Ilirija	0,98	Ilirija	0,95	96,9	Ilirija	0,85	Ilirija	0,85	100,0

Artikel	Enota mere	TP ZARJA, poslovalnica 1 (poleg Klabusa)				TP KOKRA, poslovalnica VESNA				GORENJSKA OBLAČILNICA KRANJ, poslovalnica Jesenice			
		oktober 1966		oktober 1967		oktober 1966		oktober 1967		oktober 1966		oktober 1967	
		proizvajalec, vrsta artikla	cena	proizvajalec, vrsta artikla	INDEKS cena	proizvajalec, vrsta artikla	cena	proizvajalec, vrsta artikla	INDEKS cena	proizvajalec, vrsta artikla	cena	proizvajalec, vrsta artikla	INDEKS cena
Moška obleka iz kamgarna. bol. kval.		Belo polje	440,00	Muro	495,00 112,5	Mod. obl.	532,80	Mod. obl.	532,80 100,0	Gor. obl. Bea 89	520,00	znižano Gor. obl. Bea 89	320,00 61,5
Moški jes. plašč	kos	Kroj šk. L.	652,00	Kroj šk. L.	652,00 100,0	Kroj šk. L.	648,00	Kroj šk. L.	652,00 100,6	Gor. obl. CCI-58	520,00	Gor. obl. CCI-58	520,00 100,0
Moška srajca diolen bela	kos	DTR črt.	49,90	DTR črt.	46,90 100,0	Mura	53,12	Mura	40,60 76,4	Mura	56,96	Mura	56,96 100,0
Ženski jes. plašč	kos	Kroj šk. L.	389,00	Kroj šk. L.	389,00 100,0	Kroj šk. L.	389,00	Kroj šk. L.	389,00 100,0	Beti	349,00	Beti	349,00 100,0
Moške elastične smučar. hlače	kos	Mura	172,08	Mozirje	149,00 86,6	Mozirje	136,89	Mozirje	136,89 100,0	Invalid Kranj	160,65	Invalid Kranj	152,60 95,0
Vetrovka podlož.	kos	Universal Domžale	240,00	Universal Domžale	240,00 100,0	Mura	205,00	Mura	205,00 100,0	Gor. obl. Arena Pula	186,80 141,75	še nimajo v prodaji Arena Pula	141,75 100,0
Zimski športni pullover, moški	kos	Rašica	177,33	Rašica	177,33 100,0	Rašica	175,02	Rašica	175,02 100,0				
TP ROŽCA JESENICE, poslovalnica 1													
Moška spod. majica bela brez rokav	kos	Pletenina	11,82	Pletenina	11,82 100,0	Pionirka	10,35	Pionirka	10,35 100,0	Pletenina	11,60	Pionirka	10,30 88,8
Otroške žabe za 6 let	kos	Tonosa	12,83	Tonosa	12,83 100,0	MTC	12,65	MTC	12,65 100,0	Tonosa	12,30	Tonosa	11,90 96,7
Brisača iz frot. vel. 45 x 90	kos	Svilanit	11,14	Svilanit	11,14 100,0	Svilanit	7,67	— prima	8,75 114,1	Svilanit	10,20	Svilanit	10,50 102,9
Flanel rjuha vel. 240 x 130	kos	Metka Celje	22,74	Metka Celje	22,74 100,0	Metka Celje	22,0	Metka Celje	24,10 109,5	Metka Celje	28,40	Metka Celje	24,90 78,7
Plenice za doj. zav. (10 kom)	zavitek	Tetra Domžale	44,06	Tetra Domžale	44,06 100,0	Tetra Domžale	40,68	Tetra Domžale	42,85 105,3	—	—	—	—
Ženske nogavice razteg. (tanjšje)	par	Polzela Breda	10,72	Polzela Breda	10,72 100,0	Polzela Breda deb.	9,70	Polzela Breda	12,75 131,4	uvožene	12,45	art žaklin	12,95 104,0
Volnena odeja enobarvna	kos	Škofja vas	106,00	Sukno Žapuze 100% volna	262,20 247,3	Šk. vas	148,73	Šk. vas	148,73 100,0	Šk. vas	162,80	Šk. vas	157,80 96,9
BOROVO, prod. obutve Jesenice													
Moški čevlji nizki s podpl. iz mase	par	Limka 2864	65,40	Limka	65,40 100,0	Peko — Torino	77,20	Peko — Torino	77,20 100,0	Alpina art. 55010	74,40	Alpina art. 55010	74,40 100,0
Žen. čevlji nizki s petko s pod. iz mase	par	Borovo art. 8935-483460	58,80	Borovo art. 8953-483460	62,40 106,1	Lileta	69,05	Lileta	69,05 100,0	Alpina art. 66159	76,80	Alpina art. 66181	80,40 104,7
Otroški čevlji visoki št. 31—34 z gum. podpl.	par	Borovo art. 9963-48873	48,00	Borovo art. 9963-488733	51,60 107,5	Tov. obutve Zgb. PVC masa	51,45	Tov. obutve Zagreb PVC masa	47,90 93,1	Alpina art. 4307	60,00	Alpina art. 4307	48,00 80,0
Ženske zimske copate visoke	par	Borovo	24,00	Borovo	24,00 100,0	Peko	31,95	Peko	31,95 100,0	Kom. podj. Sentjur	32,40	Kom. podj. Sentjur	32,40 100,0
Otroške telovadne copate št. 31—34	par	Borovo	16,80	Borovo	16,80 100,0	Peko	14,10	Peko	14,10 100,0	Obt. en. Ziri	12,12	Sentjur	11,00 90,7

Artikel	Enota mere	KOVINOTEHNA CELJE		PE UNIVERSAL JESENICE		indeks
		oktober 1966		oktober 1967		
		proizvajalec	cena	proizvajalec	cena	
lonec 2-literski z 2 ročajema	kos	EMO Celje	9,11	EMO Celje	9,11	100,0
ekonom lonec Pretis, 5-litrski	kos	EMO Celje	115,55	EMO Celje	115,55	100,0
kozarec za vlaganje, 1-litrski	kos	ČSR uvoz	2,10	ČSR uvoz	1,95	92,8
pralni stroj, avtomatični za 5 kg perila	kos	—	—	ZOPAS — uvoz	2980,00	—
betonsko železô, premer 8 ali 10 mm	kg	železarna	2,14	železarna	2,14	100,0
opeka navadna	kos	Kranjska opekarna	0,56	Kranjska opekarna	0,56	100,0
cement, vreča 50 kg	vreča	350 Trbovlje	16,50	350 Trbovlje	16,50	100,0
cement, vreča	vreča	450 Anhovo	16,50	450 Anhovo	18,00	109,1
drva bukova, I. razred	prm	Bled	82,20	Bled	80,00	97,3
drva bukova, II. razred	prm	Bled	75,60	Bled	71,50	94,6
premog — lignit kosi	tona	Velenje	93,80	Velenje	91,00	97,0
premog — lignit kocke	tona	Velenje	88,60	Velenje	83,00	93,7
premog — kocke	tona	Zagorje	126,20	Zagorje	126,20	100,0
premog — kocke	tona	Trbovlje	122,50	Trbovlje	120,00	97,9
premog — kocke	tona	Kočevje	126,20	Kočevje	126,20	100,0
premog — kocke	tona	Kanižarica	150,60	Kanižarica	147,80	98,1
premog — kocke	tona	Zabukovica	176,00	Zabukovica	177,50	100,8
PREDVIDENE CENE V NOVEMBRU 1967						
lignit kosi	tona	Velenje	91,00			
lignit kocke	tona	Velenje	86,00			
premog kocke	tona	Zagorje	139,18			
premog kocke	tona	Trbovlje	134,50			
premog kocke	tona	Kočevje	133,36			
premog kocke	tona	Kanižarica	147,80			
premog kocke	tona	Zabukovica	177,50			

Partizanski humor

PARTIZAN IN ITALIJANSKA ARTILERIJA

V začetku zime 1941 se je mudil bataljon »Marko Oreškovič« v Končarevem Kraju. Vas je bila izpraznjena in vaščani so se na jesen vrnili v prazne hiše. Zato so tudi borci malone gladovali. Jedli so v glavnem krompir. Začeli so zlagati pesmi na čast krompirju, v katerih so poudarjali, kako »dober je v juhi ali pa v oblicah...«

Neko noč so Italijani s položajev, oddaljenih dobra dva kilometra, zasuli vas s srditim artilerijskim ognjem, in sicer z granatami kalibra 152 mm. Ena granata je udarila v stajo in ubila dva vola, ki so ju potem porabili za hrano bataljona.

»Da ni italijanske artilerije, kdo ve, kako dolgo bi nas kuharji še pitali s tem krompirjem,« je rekel eden izmed partizanov.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

18. in 19. novembra francoski barvni CS film SVETNIK PRIPRAVLJA PAST, ob 17. in 19. uri.

20. novembra ameriški barvni CS film RIO CONCHOS ob 17. in 19. uri.

21. in 22. novembra nemški film UBIJALEC S TEMZE, ob 17. in 19. uri.

23. novembra špan. ital. barvni film PRODAJALKA VIJOLIC, ob 17. in 19. uri.

24. novembra francoski barvni film GALANTNE SVEČANOSTI, ob 17. in 19. uri.

25. novembra italijanski barvni CS film SINOVI TARAS BULBE, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

18. in 19. novembra nemški film UBIJALEC S TEMZE, ob 18. in 20. uri.

20. in 21. novembra francoski barvni CS film SVETNIK PRIPRAVLJA PAST, ob 18. in 20. uri.

22. novembra špan. ital. barvni film PRODAJALKA VIJOLIC, ob 18. in 20. uri.

23. in 24. novembra sovjetski film ŽENSKÉ, ob 18. in 20. uri.

25. novembra ameriški barvni film KAKO UBIJEŠ SVOJO ŽENO, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

18. novembra češki film ŽENE NE OBDARUJ S CVETJEM.

19. novembra italijanski film VISOKA ŠOLA NEZVEŠTOBE.

23. novembra francoski barvni CS film SVETNIK PRIPRAVLJA PAST.

Gledališče

SOBOTA, 18. novembra

ob 19.30: Levstik-Grün KASTELKA — Igra v 12 slikah. Gostovanje na Hrušici

NEDELJA, 19. novembra

ob 15 in 19.30: Levstik-Grün KASTELKA — gostovanje na Breznici

TOREK, 21. novembra

ob 16. in 19.30: Luigi Pirandello SAI NI ZARES — Komedija — Gostovanje slovenskega gledališča iz Trsta

SREDA, 22. novembra

ob 15. uri: Ol. Fischer PROSTI DAN — Igra — Predstava za ŽIC

Vse ljubitelje gledališča opozarjamo na gostovanje z uspešno predstavo KASTELKA na Hrušici in na Breznici. Ljubitelje gledališča na Jesenicah pa opozarjamo na gostovanje slovenskega gledališča iz Trsta s komedijo SAI NI ZARES.

POSEBNA OSNOVNA SOLA JESENICE

razpisuje prosto delovno mesto za administrativno, knjigovodsko in računovodsko poslovanje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

POGOJI: srednja strokovna izobrazba ali 15 let uspešne delovne prakse s tromesečno poskusno dobo.

Kandidati naj vložijo ponudbe v 15 dneh po objavi razpisa. Nastop službe takoj.

25. novembra sovjetski film ŽENSKÉ.

Kino KRANJSKA GORA

18. novembra nemški film ČRNA PANTERJA.

19. novembra sovjetski film ŽENSKÉ.

23. novembra nemški film UBIJALEC S TEMZE.

24. in 25. novembra francoski barvni CS film SVETNIK PRIPRAVLJA PAST.

Komisija za delovna razmerja pri delavskem svetu ŽJ in delavski svet delovne enote valjarna 2400

objavljata

sledenja delovna mesta (ponovitev objave od 2. 11. 1966):

1. I. asistent	U-5	2 osebi
2. dninski asistent	U-5	1 oseba
3. delovodja adjust.	D-5	3 osebe

POGOJI:

Pod toč. 1: visokošolska izobrazba in 3 leta prakse ali srednja strokovna izobrazba in 8 let prakse v valjarnah.

Pod toč. 2: visokošolska izobrazba in 1 leto prakse ali srednja strokovna izobrazba in 6 let prakse v valjarnah.

Pod toč. 3: srednje tehnična izobrazba ali delovodska šola — metalurške stroke in 5 let prakse v valjarnah oziroma poklicna šola z VK izpitom in 10 let prakse na VK delovnih mestih v valjarnah.

Prijave z ustrežno dokumentacijo sprejema kadrovski sektor do vključno 1. 12. 1967.

Kadrovski sektor

Na osnovi čl. 28 Pravilnika o delovnih razmerjih železarne Jesenice dajemo naslednjo

OBJAVO

za prosto delovno mesto

Šifra del. m. 3130 D-4 stikalničar
RTP Hrenovica 2 osebi

POGOJI:

Za zasedbo navedenega delovnega mesta morajo kandidati imeti poklicno šolo za elektrifikarja z VK izpitom in 5 let prakse na VK delovnih mestih ali poklicna šola z najmanj 10-letno prakso v elektro stroki.

Prijave z osnovnimi osebnimi podatki je v roku 8 dni poslati na kadrovski sektor železarne Jesenice.

Kadrovski sektor

KINOAMATERSKI TEČAJ

Filmska skupina ODEON organizira tako kot vsako leto tudi letos kinoamaterski tečaj za vse, ki jih zanima film in tehnika snemanja.

Program tečaja obsega: zgodovina filma, opis in rokovanje s kamero, izdelava scenarija in knjige snemanja, filmski jezik, snemanje s kamero in obdelava filma v laboratoriju, montaža in snemanje zvoka ter projekcija filma. Predavali bodo kinoamaterji in filmski delavci z Jesenic in Ljubljane.

Začetek tečaja bo v petek, 24. novembra ob 17. uri v klubskih prostorih, Cesta železarjev 26 (stari internat). Prijave pošljite na naslov: Filmska skupina ODEON, Jesenice, p. p. 46, sprejem prijav pa je tudi v klubskih prostorih 23. in 24. novembra od 16. do 17. ure, kjer boste o vsem podrobno obveščeni.

Društvo inženirjev in tehnikov Jesenice

VABI

svoje člane in njihove svojce ter ostale ljubitelje kulturne zabave NA DRUŽABNI VEČER S PLESOM, ki bo dne 25. 11. 1967 (sobota) ob 20. uri v KLUBSKIH prostorih restavracije KAZINA.

Med odmori bo kratek kulturni program. Igral bo zabavni kvartet »ŠTIRI«.

DIT

OBVESTILO

Obveščamo člane kolektiva Železarne, da delovna enota strojno vzdrževanje do 1. 1. 68 ne bo več prevzemala naročil za usluge članom kolektiva.

Obračunodstvo

inž. Miroslav Noč

ZAHVALA

Dr. Avguštinu Mencingerju se najlepše zahvaljujem za njegovo hitro posredovanje kljub poznuri, ker mi je s tem rešil oko ter za pozornost za prevoz do doma.

Mašo Ključanin

Ob težki izgubi moje drage mame

KRISTINE PINTAR

se iskreno zahvaljujem dr. Mihaelu Sajevidu za požrtvovalnost in trud v času zdravniške pomoči doma, primariju dr. Brandstetterju ter bolniškemu osebju internega oddelka za skrb in nego v času bolezni.

Posebna zahvala Mariji Lavtižar za vso pomoč, sosedom, vsem darovalcem vencev in cvetja, sodelavkam iz šamotarne za venec, tov. Tarmanu za poslovilne besede ob odprtem grobu ter vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

Zalujoči sin Viktor
s sorodniki

ZAHVALA

Ob težki in mnogo prerani izgubi našega očeta, starega očeta, brata in strica

VINKA LUKANA

se zahvaljujemo vsem prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam v teh težkih dneh stali ob strani.

Prav tako se zahvaljujemo dr. Tomažu Ažmanu ter osebju kirurškega oddelka bolnice Jesenice za lajšanje bolečin med boleznijo. Zahvaljujemo se sovaščanom za podarjeni venec in denarno pomoč, prav tako vsem, ki so nam izrekli sožalje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Vsem naša iskrena zahvala.

Zalujoči: hčerka Anica, zet Ivan, vnuk Janez in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob moji težki poškodbi se iskreno zahvaljujem za prvo pomoč žarilcu Rankotu, Jožu Lavrincu ter kolektivu rešilne postaje na Javorniku. Se posebej se zahvaljujem primariju kirurškega oddelka doktorju Hafnerju, dr. Cebokliju, dr. Vilmanu, dr. Ažmanu ter osebju kirurškega oddelka, ki so storili vse, da bi mi ohranili življenje. Najlepša hvala vsem, ki so me obiskali v bolnišnici ter še posebej predsedniku DS DE valjarne 2400 tov. Radlju, tov. Deniču ter predsedniku sindikalnega odbora tov. Štendlerju. Prav tako se zahvaljujem vsem, ki so mi vlivali pogum ter me bodrili za nadaljnje življenje, s tem pa so mi lajšali bolečine.

Husein Kostić
kirurški oddelek
bolnišnice Jesenice

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikalne organizacije železarne Jesenice in sindikalnemu odboru prometnega oddelka se najtopleje zahvaljujem za denarno pomoč v času mojega bolovanja.

Edo Cvetek
prometni oddelek

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru v šamotarni se iskreno zahvaljujem za dragoceno darilo pri odhodu v pokoj.

Sodelavcem želim mnogo uspehov pri njihovem nadaljnjem delu.

Miha Branc

ZAHVALA

Vsem mojim prijateljem in sodelavcem se iskreno zahvaljujem za poslovilni večer, ki so mi ga priredili pri odhodu v pokoj.

Najlepša hvala za dragoceno spominsko darilo, ki mi bo drag spomin na moje iskrene prijatelje in tovariše.

Želim jim mnogo uspehov pri nadaljnjem delu z željo, da nadaljujejo začeto delo medsebojnega razumevanja in tovarštva.

Posebna zahvala tudi sindikalnemu odboru šamotarne za lepo in dragoceno spominsko darilo.

Franc Bolka

ŽELEZAR

ŽELEZAR — GLASILO
DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, Železarna Jesenice. Telefon int. 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«.